

BANK SPÓŁDZIELCZY W OBSZY

*Załącznik do uchwały nr 13b/15/7/24
Zarządu Banku spółdzielczego w Obszy
Z dnia 25.07.2024 r.*

**Ujawnienie informacji
dotyczących ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki
w zakresie wynagrodzeń, i innych informacji ujawniane zgodnie
z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego
i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów
ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych,
część ósma, a także art. 111a ust 3 ustawy – Prawo bankowe**

według stanu na 31 grudnia 2023 r.

Obsza, lipiec 2024 r.

I. WPROWADZENIE

Niniejszy dokument stanowi realizację Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, (zwanego dalej Rozporządzeniem CRR), innych rozporządzeń wykonawczych Komisji (UE) ustanawiających wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji, jak również Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Obszy, udostępnionej na stronie internetowej Banku www.bsobsza.pl.

Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu CRR dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem” według stanu na 31 grudnia 2023 r.

Komórka ds. zgodności dokonała oceny informacji poprzez przeprowadzenie weryfikacji zgodności ich zakresu z zakresem ujawnianych informacji określonych w Polityce informacyjnej.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Obszy przedkłada wszystkim zainteresowanym uczestnikom rynku niniejszą informację zgodnie z przyjętymi w Banku Zasadami Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych i Polityki informacyjnej Banku, realizując standard transparentności instytucji finansowej.

Informacja o możliwości dostępu do pełnych danych podlegających ujawnianiu, została przedstawiona zainteresowanym w Załączniku nr 1 do Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Obszy, umieszczonej na stronie internetowej Banku www.bsobsza.pl.

Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w **tysiącach złotych**.

1.1 Informacje o Banku

Bank Spółdzielczy w Obszy prowadzi działalność od 1952 roku. Bank jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego przez Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy KRS, pod numerem 0000053500.

Bankowi nadano numer statystyczny REGON 001076442 oraz numer BDO 000254746.

Bank Spółdzielczy w Obszy jest zrzeszony z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie oraz jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Siedzibą Banku jest Obsza 34A, 23-413 Obsza. Bank prowadzi działalność na terenie województwa lubelskiego oraz powiatów: lubaczowskiego, leżajskiego, niżańskiego i przeworskiego.

Bank Spółdzielczy w Obszy nie posiadał innych jednostek organizacyjnych.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku Bank Spółdzielczy w Obszy zrzeszał **562** członków, w tym: 561 osób fizycznych oraz 1 podmiot posiadający osobowość prawną. Fundusz udziałowy wynosił: 246 tys. zł, wysokość jednostki udziałowej: 100 zł.

Bank Spółdzielczy w Obszy, zwany dalej Bankiem, z siedzibą w Obszy, Obsza 34A przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 31.12.2023 roku.

Zakres działalności Banku opisany jest w Statucie Banku, udostępnionym na stronie internetowej Banku: www.bsobsza.pl.

Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) w Części Ósmej dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem”

według stanu na 31 grudnia 2023 roku.

Bank w zakresie ujawnianych informacji stosuje pominięcie informacji uznanych za:

- **nieistotne** – oznacza to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję odbiorcy opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
- **zastrzeżone** lub **poufne**. Informacje **zastrzeżone** to informacje, których podanie do wiadomości publicznej, w opinii Banku, osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną na rynku w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów. Informacje **poufne** to informacje, względem których, Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych, a także danych objętych ochroną ze względu na tajemnicę bankową.

Niniejszy Raport spełnia wymagania dyscypliny rynkowej.

Informacje ujęte w niniejszym dokumencie prezentowane są za okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. – według stanu na koniec 2023 roku.

Bank stosuje Polskie Standardy Rachunkowości. Informacje polegające na ujawnianiu w myśl Międzynarodowych Standardów Rachunkowości nie dotyczą Banku.

II. CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM – ART. 435 ROZPORZĄDZENIA

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest w oparciu o opracowane w formie pisemnej wewnętrzne regulacje: polityki, strategie oraz instrukcje.

Polityki określają:

- definicje ryzyka,
- poziom apetytu na ryzyko,
- główne zamierzenia Banku w celu ograniczania poziomu ryzyka.

Strategie określają:

- definicję ryzyka,
- analizę istotności ryzyka na podstawie kryteriów uznawania ryzyka za istotne,
- cele strategiczne Banku,
- podział obowiązków i odpowiedzialności pracowników, stosownie do struktury organizacyjnej Banku,

Instrukcje Banku zawierają:

- 1) zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka bankowego, w tym:
 - identyfikowania ryzyka,
 - pomiaru ryzyka,
 - monitorowania ryzyka,
 - kontroli ryzyka,
- 2) zasady ograniczania ryzyka,
- 3) zasady ustalania limitów i wyznaczania ich wielkości.

Procedury podlegają regularnej weryfikacji w celu ich dostosowania do zmian profilu ryzyka Banku i otoczenia gospodarczego, w którym Bank działa.

Zatwierdzenie zmian procedur wewnętrznych wymagają:

- uchwały Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku, lub
- uchwały Zarządu Banku.

2. Informacja dotycząca art. 435. ust. 1 lit a-d Rozporządzenia, tzn. strategii i procesów zarządzania tymi rodzajami ryzyka; struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie; zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka; strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii

i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko – zawarte są w **Załączniku nr 1** do niniejszego dokumentu. Załącznik nr 1 zawiera jednocześnie informacje objęte art. 111a ust. 4 ustawy – Prawo bankowe.

3. Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez art. 453 ust.1 lit. e zawarte jest w **Załączniku nr 2**.
4. Informacja na temat ryzyka, zgodna z art. 435 ust 1. lit f. w której omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarta jest w informacji dodatkowej do Sprawozdania finansowego za 2023 rok.

2.1 Ryzyko kredytowe

W celu zapewnienia w Banku jak najwyższej jakości aktywów kredytowych, Bank – w odniesieniu do posiadanych ekspozycji kredytowych – zarządza: ryzykiem kredytowym, ryzykiem koncentracji, ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (z uwzględnieniem Rekomendacji S), ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych (z uwzględnieniem Rekomendacji T) i ryzykiem rezydualnym.

Celami strategicznymi odnośnie zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku są:

- 1) utrzymanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i ilości portfela kredytowego,
- 2) stałe doskonalenie jakości obsługi klienta,
- 3) ograniczenie ryzyka kredytowego Banku,
- 4) rozwijanie działalności handlowej oraz inwestycyjnej w granicach zatwierdzonych przez Zarząd, Radę Nadzorczą i Zebranie Przedstawicieli, przy założeniu zachowania bezpieczeństwa finansowego Banku, postanowień nadzorczych rekomendacji i adekwatności kapitałowej.

Planowane działania umożliwiające realizację celów strategicznych:

- 1) utrzymanie dotychczasowej działalności w zakresie kredytowania,
- 2) bieżące analizowanie potrzeb rynku lokalnego w zakresie kredytowania inwestycji, finansowania budownictwa mieszkaniowego, wsparcia rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, realizacji zapotrzebowania na kredyty preferencyjne, detaliczne oraz wsparcia w wykorzystywaniu funduszy pomocowych,
- 3) dążenie do zwiększenia portfela kredytowego Banku z zachowaniem bezpieczeństwa kredytowego,
- 4) dążenie do unifikacji procedur i usprawnienia obsługi klienta,
- 5) pozyskanie klientów strategicznych w obrębie:
 - jednostek samorządowych,
 - małych i średnich przedsiębiorstw,
 - rolników,
 - osób fizycznych,
- 6) nawiązanie współpracy z Bankiem Zrzeszającym i bankami spółdzielczymi w odniesieniu do grup klientów, których kompleksowa obsługa przekracza aktualne możliwości Banku,
- 7) uwzględnienie w polityce Banku zasad finansowania kredytów długoterminowych, w tym kredytów udzielanych w konsorcjach z Bankiem Zrzeszającym lub innymi bankami spółdzielczymi,
- 8) wdrożenie systemów informatycznych /aplikacji/ narzędzi wspomagających zarządzanie ryzykiem kredytowym.

Ryzyko kredytowe Banku jest zagrożeniem spłaty kredytu wraz z odsetkami w umownych terminach, spowodowanym trudnościami w realizacji umowy kredytowej. Może ono zatem występować w stopniu niewielkim lub też znaczącym. Istotne przy analizie ryzyka kredytowego jest odróżnienie ryzyka pojedynczego kredytu (transakcji) od łącznego ryzyka portfela, wynikającego z działalności kredytowej. Ryzyko pojedynczego kredytu (transakcji) zależy od wysokości możliwej straty (równej maksymalnej wartości kredytu) i prawdopodobieństwa jej wystąpienia. Łączne ryzyko kredytowe zależy od wysokości pojedynczych kredytów, prawdopodobieństwa ich niespłacenia i współzależności między poszczególnymi pojedynczymi kredytami – im mniejsza jest ta wzajemna zależność tym mniejsze jest ryzyko wystąpienia sytuacji, w której czynniki powodujące niespłacenie jednego kredytu będą również wpływały na niespłacenie innych, zwiększając w ten sposób łączne ryzyko kredytowe.

Bank kieruje się oceną kredytów pod względem ryzyka ich straty, wynikającego z niewypłacalności kredytobiorcy. Metodą zabezpieczenia się przed nadmiernym ryzykiem w działalności kredytowej jest odpowiednio prowadzone zarządzanie ryzykiem zarówno w odniesieniu do pojedynczego kredytu, jak i łącznego zaangażowania kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:

- 1) badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu oraz prawidłowym zabezpieczaniu ekspozycji kredytowej poprzez stosowanie standardów kredytowych,
- 2) ograniczeniu wysokości kredytu poprzez jednostkowe limity zaangażowań,
- 3) bieżącym monitoringu kredytowym,
- 4) dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw,
- 5) prawidłowym prowadzeniu windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami,
- 6) kontroli kredytowej.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:

- 1) dywersyfikacji ryzyka (limity),
- 2) monitorowania ekspozycji zagrożonych,
- 3) przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych polegających w szczególności na:
 - a) przekazywaniu informacji kierownictwu,
 - b) odpowiednim doborze i szkoleniu personelu,
 - c) nadzorze nad działalnością kredytową.

W przypadku gdy poziom ryzyka kredytowego okazuje się nieakceptowalny bank podejmuje działania zmierzające do ograniczenia tego poziomu.

Celem zwiększenia skuteczności procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczych transakcji kredytowych oraz oceny wiarygodności klientów, Bank współpracuje z Biurem Informacji Kredytowej – BIK S.A. oraz rozpoczął współpracę z Biurem Informacji Gospodarczej BIG – są to instytucje zewnętrzne oferujące system wspomagający zarządzanie ryzykiem kredytowym. Do aktualizacji ocen wartości nieruchomości przyjmowanych na zabezpieczenie, Bank korzysta ze Spółdzielczej Bazy Nieruchomości.

Kompetencje do podejmowania decyzji kredytowych ustalane są z uwzględnieniem zasad rozdzielania funkcji operacyjnej od oceny ryzyka kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w Banku to zapewnienie stałego monitorowania portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, ze szczególnym uwzględnieniem procedur zapewniających spełnienie wymogów regulacji prawnych, zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych.

Wymieniony mechanizm zarządzania ryzykiem portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie umożliwia zapewnienie bezpiecznej działalności Banku poprzez stały monitoring:

- 1) poziomu zaangażowania Banku w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie,

- 2) struktury aktywów i pasywów długoterminowych,
- 3) wpływu zmian cen na rynku nieruchomości oraz ich wpływu na ryzyko kredytowe w Banku,
- 4) realizacji polityki w zakresie przyjmowania zabezpieczeń,
- 5) jakości portfela kredytowego w grupie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Bezpośrednim zagrożeniem wynikającym z finansowania przez Bank przedsięwzięć na rynku nieruchomości są czynniki związane z:

- 1) brakiem długookresowych doświadczeń uczestników tego rynku w Polsce,
- 2) brakiem narzędzi informatycznych w Banku służących kontroli ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, w tym w szczególności dotyczących bieżącego ich monitorowania, ustalania limitów oraz analizy struktury terminowej,
- 3) niedopasowaniem pomiędzy strukturą terminową pasywów a strukturą terminową aktywów (finansowanie długoterminowych aktywów krótkoterminowymi pasywami),
- 4) brakiem procedur dotyczących oceny ryzyka kursowego i ryzyka stopy procentowej ponoszonego przez klienta,
- 5) niską jakością wycen nieruchomości wynikającą, m.in. z braku materiału statystycznego dotyczącego rynku nieruchomości oraz portfela wierzytelności hipotecznych, w tym w szczególności z braku baz danych dotyczących wartości nieruchomości,
- 6) niesprawnym systemem wieczysto-księgowym,
- 7) nieuregulowanymi kwestiami własnościowymi wielu nieruchomości,
- 8) brakiem wypracowanych standardów w zakresie aspektów socjalnych związanych z egzekucją należności oraz z realizacją zabezpieczenia,
- 9) niedopracowanymi procedurami związanymi z relacjami z klientem.

Bank prowadzi ostrożną politykę kredytową w zakresie przyjmowania zabezpieczeń, tj. dąży do ich dywersyfikacji, a przez to uniknięcia znacznego zaangażowania w kredyty zabezpieczone hipotecznie.

W Banku prowadzona jest analiza profilu ryzyka kredytowego w oparciu o monitorowanie wskaźników ilościowych i jakościowych, a także o analizę skuteczności dochodzenia należności zagrożonych, ze szczególnym uwzględnieniem windykacji z nieruchomości.

Opis działań zmierzających do ograniczania ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie zawiera Polityka kredytowa ustalona i zatwierdzona przez Zarząd Banku oraz zaakceptowana przez Radę Nadzorczą.

Celem zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku jest zapewnienie stałego monitorowania portfela detalicznych ekspozycji kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem procedur zapewniających spełnienie wymogów regulacji prawnych, zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych.

Wymieniony mechanizm zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych (DEK) umożliwia zapewnienie bezpiecznej działalności Banku poprzez stały monitoring:

- poziomu zaangażowania Banku w detalicznych ekspozycji kredytowych,
- jakości portfela kredytowego w grupie detalicznych ekspozycji kredytowych.

W ramach DEK wyróżnione zostaje 5 grup ekspozycji kredytowych:

- 1) kredyty gotówkowe (konsumenckie),
- 2) limity zadłużenia w ROR,
- 3) kredyty konsolidacyjne,
- 4) kredyty mieszkaniowe,
- 5) kredyty uniwersalne hipoteczne.

Proces zarządzania ryzykiem DEK obejmuje w szczególności:

- 1) ustalenie i przestrzeganie limitów ograniczających ryzyko DEK,

- 2) wymogi dokumentowe w zakresie badania zdolności i wiarygodności kredytowej,
- 3) korzystanie z wewnętrznych i zewnętrznych baz danych,
- 4) system uprawnień do akceptacji ryzyka,
- 5) ograniczanie strat poprzez zabezpieczenie DEK,
- 6) odpowiednie administrowanie DEK,
- 7) procesy monitorowania DEK i dochodzenia roszczeń,
- 8) przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
- 9) zastosowanie narzędzi wspierających ocenę zdolności i wiarygodności kredytowej oraz zarządzanie ryzykiem portfela DEK.

Głównym elementem ograniczającym ryzyko z tytułu detalicznych ekspozycji kredytowych jest prawidłowo przeprowadzona ocena zdolności kredytowej oraz wiarygodności wszystkich osób zobowiązanych do spłaty ekspozycji kredytowej zakończona decyzją kredytową.

Bank monitoruje ryzyko kredytowe na jakie jest narażony w związku z zaangażowaniem w detaliczne ekspozycje kredytowe, określa poziom tego ryzyka oraz dokonuje jego analizy w celu weryfikacji poziomu ryzyka.

Aby zminimalizować ryzyko kredytowe Bank musi identyfikować wszelkie trudności i dostosowywać swoją strategię funkcjonowania jako instytucji.

1. Do podstawowych utrudnień w bezpiecznym zarządzaniu ryzykiem kredytowym w Banku należą:
 - 1) utrudnienia zewnętrzne obejmujące okres ekonomicznej niepewności, niejasności i niestabilności reguł gry rynkowej, złożoność procesów technicznych, technologicznych i organizacyjnych poszczególnych podmiotów, wiarygodność kredytową kredytobiorców czy konkurencję międzybankową,
 - 2) utrudnienia wewnętrzne obejmujące niedostateczny poziom analizy ekonomicznej kredytobiorców, mało wiarygodną sprawozdawczość finansową klientów, sporadyczny kontakt z klientami, nadmierne zaufanie do prawnych form zabezpieczeń,

„Instrukcja zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Obszy” określa te elementy działalności kredytowej Banku, które umożliwiają zminimalizowanie występujących w niej zagrożeń. Opisuje ona działania i mechanizmy służące ograniczeniu ryzyka kredytowego, które podzielić można na trzy grupy:

- 1) działania systemowo-organizacyjne,
- 2) działania realizacyjne,
- 3) działania kontrolne.

W zakresie działań systemowo-organizacyjnych ograniczanie ryzyka kredytowego jest wynikiem określenia odpowiedniej strategii i polityki kredytowej Banku, w szczególności przyjęcia odpowiednich procedur kredytowych (instrukcje, wytyczne, metodyki oceny zdolności kredytowej, inne zalecenia), a także limitowania koncentracji kredytów, ustalenia podziału kompetencji kredytowych.

W zakresie działań realizacyjnych, *Instrukcja* określa i odwołuje się do tych regulacji, które dotyczą rozpatrywania wniosków kredytowych, kolegalności opiniowania i podejmowania decyzji kredytowych, zawierania umów kredytowych, przyjmowania zabezpieczeń spłaty kredytów czy wreszcie postępowania z kredytami zagrożonymi.

W/w *Instrukcja* zawiera zagadnienia związane z działaniami kontrolnymi, na które w szczególności składa się sprawozdawczość kredytowa oraz prowadzenie monitoringu kredytowego i monitoringu zabezpieczeń, a także tworzenie i kontrola rezerw celowych na aktywa obciążone ryzykiem oraz kontrola poziomu limitów zaangażowania; odwołują się one często do szczegółowych regulacji dotyczących tego zakresu, ujętych głównie w zasadach monitoringu kredytów oraz w procedurze kontroli działalności kredytowej Banku.

2.2 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności to zagrożenie utrzymania zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania wszelkich zobowiązań Banku. Z płynnością Banku nierozdzielnie związane jest zarządzanie aktywami i pasywami. Odpowiednie zarządzanie aktywami i pasywami Banku jest istotne z punktu widzenia dwóch zasadniczych funkcji, a mianowicie – minimalizowania ryzyka przy jednoczesnym utrzymaniu założonej rentowności poprzez tworzenie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów.

Zarządzanie płynnością należy do najważniejszych zadań Banku, bowiem poprzez zapewnienie Bankowi zdolności do wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań zostaje znacznie ograniczona możliwość utraty wypłacalności.

Obowiązek Banku dotyczący utrzymywania płynności płatniczej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju prowadzonej działalności wynika z art. 8 ustawy Prawo bankowe. Ponadto: odpowiedni poziom płynności pozwala Bankowi wywiązywać się ze swoich zobowiązań na bieżąco, co jest niezbędnym czynnikiem do prawidłowego funkcjonowania Banku. Posiadanie odpowiedniej płynności zapewnia Bankowi elastyczność działań potrzebną do rozwoju działalności, odpowiedni poziom płynności pozwala także pokrywać przejściowe straty z działalności.

Strategia finansowania płynności w Banku Spółdzielczym w Obszy ma na celu określenie zasad dywersyfikacji źródeł i okresu finansowania oraz uwzględnia potrzebę dywersyfikacji aktywów płynnych. Bank jest zobowiązany identyfikować główne czynniki wpływające na jego zdolność do pozyskania finansowania i stale monitorować te czynniki w celu zapewnienia aktualnego oszacowania zdolności pozyskiwania finansowania.

Identyfikuje się następujące, główne dla Banku źródła ryzyka związanego z zagrożeniem utraty płynności:

- 1) nadmierne niedopasowanie terminów zapadalności/wymagalności aktywów i pasywów:
 - ✓ ryzyko związane z brakiem środków po stronie aktywnej bilansu:
 - brak środków na rachunku bieżącym,
 - brak dostatecznego zapasu gotówki,
 - niedotrzymanie terminu spłaty kredytów przez klientów,
 - braku możliwości zbycia (upłynnienia) aktywów.
 - ✓ ryzyko związane z koniecznością dokonania nagłych wypłat po stronie pasywnej bilansu:
 - ryzyko nietypowego zachowania się rachunków bieżących,
 - ryzyko nietypowego zachowania się depozytów terminowych,
 - ✓ ryzyko związane ze zdolnością pozyskiwania przez Bank depozytów i finansowania zewnętrznego,
 - ✓ ryzyko wynikające z realizacji udzielonych zobowiązań pozabilansowych, inne ryzyka, w tym: ryzyko kredytowe, ryzyko stopy procentowej, ryzyko operacyjne.

Proces zarządzania ryzykiem płynności w Banku zawiera następujące elementy:

- wyznaczanie i utrzymywanie nadzorczych norm płynności,
- bieżące zarządzanie płynnością,
- sterowanie płynnością krótko, średnio i długoterminową,
- pomiar i analiza ryzyka, monitorowanie płynności oraz kontrola przestrzegania limitów,

- reakcja na zagrożenia dla utrzymania płynności, uruchomienie i realizacja planów i procedur awaryjnych,
- kontrola i weryfikacja poprawności działania procesu zarządzania ryzykiem płynności,
- modyfikacja przyjętych założeń oraz metod.

Zarządzanie płynnością odbywa się w następujących horyzontach czasowych:

- płynność natychmiastowa – w okresie najbliższego dnia,
- płynność krótkoterminowa – w okresie do 1 miesiąca,
- płynność średniookresowa – w okresie do 12 miesięcy,
- płynność długookresowa – w okresie powyżej 12 miesięcy.

Bank stara się ograniczać ryzyko płynności poprzez skuteczne zarządzanie nim, w szczególności przez:

- pomiar i monitorowanie płynności śróddziennej, bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej i długoterminowej,
- ustalenie limitów na odpowiednim poziomie,
- posiadanie planów awaryjnych na wypadek sytuacji kryzysowej.

Pomiar i monitorowanie płynności odbywa się we wszystkich horyzontach czasowych. Pomiar ryzyka płynności przeprowadzany jest za pomocą luki (według terminów kontraktowych i urealnionych), wskaźników: płynności, zabezpieczenia płynności, stabilności bazy depozytowej, finansowania aktywów oraz koncentracji, zrywalności i odnawialności depozytów. Poziom ryzyka płynności ograniczony jest poprzez system limitów. Zapobieganiu wystąpienia ryzyka służą, także kontrola i monitoring płynności, polegające na stałej obserwacji pozycji płynności Banku. Podstawowym mechanizmem umożliwiającym bieżącą ocenę pozycji płynności jest codzienna informacja. Wydział księgowości codziennie przeprowadza analizę finansową ryzyka płynności a stanowisko ds. analiz wyznacza nadzorcze miary płynności, wskaźnika LCR oraz NSFR.

W celu ograniczenia ryzyka utraty lub znacznego opóźnienia w dostępie do źródeł płynności Zarząd Banku zapewnia regularny przegląd oraz testy możliwości pozyskania finansowania, które umożliwią ocenę ich efektywności pod kątem dostarczenia płynności w krótkim, średnim i długim okresie. Bank i Bank Zrzeszający muszą analizować i ograniczać koncentrację wzajemnych zaangażowań ponad poziom determinujący utrzymanie płynności i bezpieczeństwa zrzeczenia.

W celu ograniczania ryzyka Bank wprowadził limity pozwalające na wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka. Podstawowymi limitami w zakresie których nie dopuszczał do sytuacji ich niezachowania, były limity regulacyjne:

- 1) Nadzorcze miary płynności,
 - a) Limit wskaźnika LCR.
 - b) Limit wskaźnika NSFR

Na koniec 2023 r. poziom wskaźników nadzorczych – wskaźnika M1 i wskaźnika M2, kształtował się bezpiecznie, tj. powyżej minimum tych norm.

Lp.	Norma płynności	Wartość na dzień 31.12.2023
1	LCR- min. 1,00	4,15 – miesięczny 4,35 – dzienny
2	NSFR – min 1,00	Miesięczny 2,27 Dzienny 2,25

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/61 z 10.10.2014 r., uzupełniającego Rozporządzenie PE i Rady (UE) nr 575/2013, Bank miał obowiązek sprawozdawania i dziennego monitorowania w zakresie aktywów płynnych, wpływów i wpływów płynności (wskaźnik LCR). Na koniec 2023 rok, LCR ukształtował się na poziomie wyższym niż wymagany minimalny poziom nadzorczy.

Wskaźnik NSFR – określa relację dostępnej i wymaganej kwoty stabilnego finansowania, obliczaną przy założeniu występowania sytuacji kryzysowej. Wskaźnik ma zapewnić stabilność finansowania Banku w okresie jednego roku. NSFR ukształtował się również na wyższym poziomie niż wymagane minimalne 100.

W przypadku zagrożenia płynności w stopniu określonym w części dotyczącej awaryjnych planów zabezpieczenia płynności, odpowiedzialny pracownik Komórki monitorującej przekazuje informację na najbliższym posiedzeniu Zarządu, który podejmuje decyzje zmierzające do ograniczenia ryzyka płynności i uzyskania pożądanych wielkości wskaźników.

Limity koncentracji zaangażowań aktywno-pasywnych Banku, za wyjątkiem limitu dotyczącego pozyskiwania kredytów i pożyczek celem finansowania działalności kredytowej Banku od sektora finansowego, nie dotyczą zaangażowań wobec Banku Zrzeszającego.

W przypadku, gdy Bank znacząco zaangażuje się w finansowanie rynku nieruchomości lub zaangażowany w finansowanie dużych projektów niezwiązanych z nieruchomościami, w tym inwestycji przemysłowych, przeprowadza przynajmniej raz w roku pogłębioną analizę płynności długoterminowej.

Bank jest znacząco zaangażowany w długoterminowe finansowanie rynku nieruchomości lub zaangażowany w finansowanie dużych projektów związanych z nieruchomościami, w tym w inwestycje przemysłowe, jeżeli ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie wycenione według wartości bilansowej stanowią powyżej 10% sumy bilansowej lub powyżej 20% portfela kredytowego.

Ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie (EKZH)	11 276
Suma bilansowa	117 529
Obligacje kredytowe	33 672

Fundusze własne	9 838
Wskaźnik EKZH / Suma bilansowa	9 59%
Wskaźnik EKZH / Obligo kredytowe	33,49%
Wskaźnik EKZH / Fundusze własne	114,61%

Z powyższych danych wynika, że Bank jest znacząco zaangażowany w finansowanie rynku nieruchomości. Przy założeniu niewielkich zmian we wskaźniku oraz ciągłego przyrostu bazy depozytowej, Bank posiada i będzie posiadał wystarczającą ilość odnawialnych źródeł finansowania.

Głównym źródłem finansowania aktywów o długim terminie zapadalności są depozyty stabilne (obliczone na podstawie wskaźników osadu), stanowiące pewne źródło finansowania długoterminowego aktywów oraz fundusze własne Banku. Limity ostrożnościowe dotyczące finansowania długoterminowego, ograniczają znaczne zaangażowanie się Banku w tego typu aktywa.

Bank działa w ramach Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, co gwarantuje bezpieczeństwo w obszarze płynności.

W ramach pomiaru ryzyka Bank przeprowadzał testy warunków skrajnych:

- 1) wrażliwości – w oparciu, o które szacowany był kapitał wewnętrzny,
- 2) scenariuszowe – w oparciu, o które były ustalane plany awaryjne płynności,

Testowanie ma na celu:

- a) uzyskanie potwierdzenia, że podział odpowiedzialności jest właściwy i zrozumiały,
- b) sprawdzenie możliwości dokonania transferu gotówki i zabezpieczeń,
- c) przegląd dostępności wymaganej dokumentacji prawnej i operacyjnej umożliwiającej uruchomienie planu w krótkim czasie,
- d) testowanie kluczowych założeń, takich jak możliwość sprzedaży niektórych aktywów, zawarcia transakcji *repo* lub wykorzystania linii kredytowych

Plany awaryjne płynności są przeglądane i aktualizowane przez Komórkę monitorującą w oparciu o testy przeprowadzane co najmniej raz w roku podczas przeglądu zarządczego lub z większą częstotliwością w sytuacji zmian warunków rynkowych lub biznesowych w celu zapewnienia ich skuteczności i operacyjnej wykonalności.

O wynikach testów skrajnych informowany był Zarząd i Rada Nadzorcza, w cyklach ich sporządzania.

Bank działając jako instytucja zaufania, był przygotowany do przewycięzania każdej z możliwych przyczyn zachwiania płynności. Plany awaryjne opracowane były na okoliczność przewycięzania ewentualnej sytuacji kryzysowej. Wykaz działań z tym związanych i osób został zawarty w *Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności w Obszy*.

Informacje dotyczące płynności Banku:

Podstawowym źródłem finansowania aktywów banku są środki pozyskane od podmiotów niefinansowych. Na dzień 31.12.2023 r. stanowiły one 86,56% aktywów. Środki instytucji rządowych i samorządowych finansowały aktywa w 1,15%, kapitały zaś w 9,40%.

Na koniec grudnia 2023 r. baza depozytowa wzrosła w stosunku do stanu na koniec 2022 r. o 21,35% i kształtowała się na poziomie 102 713 tys. zł. Depozyty stabilne w depozytach ogółem stanowiły 63%, kwotowo wynosiły 64 626 tys. zł. Kredyty kształtowały się na poziomie 33 672 tys. zł i w 100% były pokryte depozytami stabilnymi. Nadwyżka depozytów stabilnych nad kredytami wynosiła 30 954 tys. zł (wskaźnik pokrycia 191,93%).

- Relacja kredyty/depozyty wykazywały w ciągu roku wahania od min. 32,78% do 46,94%. Na koniec roku 2023 relacja obliiga kredytowego do stanu depozytów wynosiła 32,78%.
 - Ze struktury podmiotowej wynika, że bazę depozytową tworzyli głównie: rolnicy 61% zgodnie z terenem na jakim działa Bank – czyli typowo rolniczym. Depozyty osób fizycznych wynosiły 31%, podmiotów gospodarczych 7% oraz budżetu 1%.
 - W strukturze depozytów dominowały depozyty bieżące, które na dzień 31.12.2023r. stanowiły 86 depozytów ogółem. Ryzyko płynności wynikające z dużego udziału depozytów bieżących jest kompensowane wysokim wskaźnikiem osadu 72%.
 - W bazie depozytowej nie występuje nadmierna koncentracja depozytów. Duże depozyty ukształtowały się na poziomie 9 849 tys. zł stanowiąc 9,59% bazy depozytowej.
 - W bazie depozytowej utrzymywała się niska zrywalność (średnia to 1,35%), na koniec grudnia 0,64%. Odnawialność depozytów terminowych średnio kształtowała się na poziomie 95,45% a na koniec grudnia wynosiła 88,60%.
 - Bank dysponuje stabilną bazą depozytową. Wyliczony na dzień 31.12.2023 r. osad dla podmiotów niefinansowych wynosił dla depozytów bieżących 72,44% i depozytów terminowych 94,70%.
 - W skład aktywów płynnych utrzymywanych przez Bank wchodzi łącznie łatwo zbywalne i o niskim stopniu ryzyka bony pieniężne NBP, lokaty składane w Banku Zrzeszającym oraz obligacje Banku BPS S.A. Na koniec roku aktywa płynne w kwocie 71 361 tys. zł stanowiły 60,71% aktywów netto ogółem i w całości pokrywały depozyty niestabilne (187,36%).
 - Bank przez cały rok posiadał łatwy dostęp do wystarczającej ilości źródeł finansowania, na poziomie zapewniającym pokrycie aktualnego lub potencjalnego zapotrzebowania na środki ze strony klientów (deponenci i kredytobiorcy), w tym finansowania w ciągu dnia operacyjnego w formie debetu w rachunku bieżącym. W roku 2023 Bank nie korzystał z debetu w ramach przyznanego przez Bank BPS łącznego limitu zaangażowania na kwotę 5.341 tys. zł.
 - Bank przeprowadza testy warunków skrajnych badające wpływ wystąpienia sytuacji szokowej związanej z czynnikami wewnątrz Banku, w systemie bankowym oraz będącego połączeniem obu wariantów na płynność w okresie do 7 i 30 dni.
 - posiada plany awaryjne utrzymania płynności, które opracowane zostały na wypadek utraty płynności,
 - Bank utrzymuje bufor nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych, na wypadek zrealizowania się szeregu scenariuszy warunków skrajnych. Bufor płynności utrzymywany jest niezależnie od aktywów płynnych utrzymywanych w związku z prowadzeniem codziennej działalności, spełnienia przez Bank regulacyjnych norm płynności oraz innych norm dopuszczalnego ryzyka w działalności Banku.
- Bufor płynności składa się z:
- 1) części podstawowej, służącej ochronie przed krótkotrwałymi najcięższymi zjawiskami kryzysowymi, kiedy Bank musi natychmiast wygenerować płynność po przewidywalnej cenie i bez pogorszenia sytuacji na rynku (horyzont przeżycia do 7 dni),
 - 2) części uzupełniającej, służącej ochronie przed mniej dotkliwymi, lecz dłużej utrzymującymi się zjawiskami (horyzont przeżycia do 30 dni).
- Bank posiada plany awaryjne utrzymania płynności, które określają strategię i tryb postępowania w przypadku niedoboru płynności w warunkach awaryjnych opisanych scenariuszami warunków skrajnych, a także pozwalają na uzyskanie zdolności do kompensacji niedoborów w dłuższym horyzoncie czasowym gdyby rozwiązania normalne, stosowane w bieżącym zarządzaniu płynnością okazały się nieskuteczne.

- Analiza scenariusza sytuacji kryzysowej wg stanu na koniec roku 2023 r. wykazała utrzymanie maksymalnego okresu obsługi kasowej i bezgotówkowej klientów w sytuacji kryzysowej przez 11 dni. Wartości przyjętego minimalnego okresu wynosi 5 dni.
- Sytuacja w obszarze płynności finansowej była stabilna i nie stwarzała zagrożenia dla terminowej spłaty zobowiązań. Bank spełniał nadzorcze miary płynności i posiadał wystarczający poziom aktywów płynnych. Wskaźnik płynności aktywów oraz stopień zabezpieczenia pasywów niestabilnych aktywami płynnymi kształtował się na dość bezpiecznym poziomie, baza depozytowa charakteryzowała się stabilnością.
- Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego celem funkcjonowania jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika, na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Luka płynności po urealnieniu według stanu na dzień 31.12.2023 r.

Wyszczególnienie	do 1 m-ca	do 3 m-cy	do 12 m-cy
Należności	80 553	82 502	87 522
Zobowiązania	36 345	39 022	45 799
Luka	42 567	43 481	41 723
Luka skumulowana	42 567	43 481	41 723
Wskaźnik luki	2,12	2,11	1,91

2.3 Ryzyko stopy procentowej

Przez pojęcie ryzyka stopy procentowej rozumieć należy niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian zewnętrznych (rynkowych) stóp procentowych na sytuację finansową banku. Narażenie to dotyczy zasadniczo zagrożenia wyniku odsetkowego, a tym samym odnosi się do oprocentowanych aktywów i pasywów, a także pozycji pozabilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych. Analiza ryzyka stopy procentowej jest jednym z narzędzi służących do dostarczania danych niezbędnych do efektywnego zarządzania aktywami i pasywami banku. W ramach ryzyka stopy procentowej wyodrębnia się cztery zasadnicze kategorie ryzyka: ryzyko bazowe, ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania, ryzyko krzywej dochodowości i ryzyko opcji klienta.

Ryzyko bazowe wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp bazowych stosowanych w banku, jako instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe, nawet w sytuacji kiedy dla aktywów i pasywów występują te same okresy przeszacowania. Ryzyko stosowania różnych stóp bazowych polega na tym, że rozpiętość (spread) między tymi stopami może zmienić się niespodziewanie i niesymetrycznie.

Ryzyko niedopasowania terminów wymagalności i zapadalności (przeszacowania) jest rezultatem różnic w czasie pomiędzy wystąpieniem zmian stóp procentowych aktywów i pasywów, a także zobowiązań pozabilansowych. Wynika to z posiadania przez bank aktywów i pasywów o różnych okresach przeszacowania stóp procentowych. Dla instrumentów o zmiennym oprocentowaniu, termin przeszacowania jest zbieżny z najbliższym, prawdopodobnym terminem zmiany ich oprocentowania, dla instrumentów o stałej stopie procentowej jest to termin wymagalności/zapadalności. Ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania występuje np. wtedy, gdy długoterminowe kredyty o stałym oprocentowaniu finansuje się depozytami o krótszych terminach wymagalności lub przeszacowania.

Negatywna sytuacja dla banku może pojawić się w momencie:

1. spadku stopy procentowej – jeżeli oprocentowanie aktywów reaguje szybciej na te zmiany niż oprocentowanie pasywów (silniejszy spadek przychodów z tytułu odsetek),
2. wzrostu stopy procentowej – jeżeli oprocentowanie pasywów reaguje szybciej na te zmiany niż oprocentowanie aktywów (silniejszy wzrost kosztów odsetkowych).

Podstawową metodą pomiaru tego ryzyka jest metoda luki procentowej, polegająca na ustaleniu w poszczególnych przedziałach czasowych różnicy (luki) pomiędzy przeszacowywanymi aktywami i pasywami.

Ryzyko krzywej dochodowości polega na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszonymi do różnych terminów, a dotyczących tego samego rynku lub indeksu (np. zmiany rozpiętości pomiędzy WIBOR 1M a WIBOR 3M). Relacja ta zmienia się, kiedy kształt krzywej dochodowości dla danego rynku ulega spłaszczeniu lub ulega odwróceniu, w wyniku którego stopy krótkoterminowe będą wyższe od stóp długoterminowych. Zmiany w krzywej dochodowości mogą nasilić stopień narażenia banku na ryzyko stopy procentowej poprzez wzmocnienie efektu niedopasowania terminów przeszacowania.

Ryzyko opcji klienta powstaje wówczas, gdy bank lub klient banku ma prawo (ale nie obowiązek) zmiany wielkości i harmonogramu przepływów gotówkowych aktywów, pasywów lub pozycji pozabilansowych banku. Ryzyko opcji wynikające z opcji ukrytych lub wpisanych w detaliczne produkty bankowe występuje po obu stronach bilansu banku

Ryzyko stopy procentowej związane z innymi ryzykami bankowymi – to ryzyko związane m.in. z:

1. nieterminową spłatą bądź brakiem spłaty kredytów,
2. znaczącym udziałem w portfelu kredytowym dużych kredytów (nadmierna koncentracja),
3. dominującym udziałem kredytów preferencyjnych w portfelu kredytowym,
4. nadmiernym niedopasowaniem terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów,
5. niedopasowaniem wartości składników majątkowych (np. poprzez nadmierne zaangażowanie w rzeczowe aktywa trwałe),
6. nieadekwatnością posiadanych systemów informatycznych.

Ryzyko stopy procentowej związane z czynnikami zewnętrznymi, do których zaliczyć można m.in. czynniki:

1. ogólnogospodarcze (polityka państwa, stopa inflacji, polityka banku centralnego, zadłużenie budżetu etc.),
2. społeczne (zachowanie się klientów banku, skłonność ludności do oszczędzania, do zaciągania kredytów),
3. polityczne,
4. demograficzne (struktura ludności, stopa bezrobocia),
5. ekonomiczne – wpływające na sytuację ekonomiczno-finansową klientów banku,
6. niekorzystne zmiany w ustawodawstwie.

System limitów pozwala na kontrolę ekspozycji banku na ryzyko stopy procentowej:

Wyznacza się następujące rodzaje limitów:

1. limity niedopasowania (luki) w przedziałach czasowych
2. limit maksymalnej zmiany wyniku odsetkowego w okresie 12 miesięcy od daty analizy na skutek występującego w Banku ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego, przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych.
3. limit maksymalnej zmiany wartości ekonomicznej banku, przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych.
4. limit związany z wykorzystaniem opcji klienta
5. limit minimalnej marży odsetkowej.

Wszystkie limity związane z ryzykiem stopy procentowej monitorowane są przez stanowisko ds. analiz i ryzyk. Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z miesięczną częstotliwością.

2.4 Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne jest to możliwość poniesienia strat powstałych w wyniku niewłaściwych lub wadliwie przebiegających procesów wewnętrznych, działań ludzi, funkcjonowania systemów, w tym systemów informatycznych, strat wynikających z przyczyn zewnętrznych. Ryzyko operacyjne obejmuje ryzyko prawne, nie obejmuje ryzyka reputacji i ryzyka strategicznego, które związane są z ryzykiem biznesowym.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest zapewnienie bezpiecznego przebiegu wszystkich procesów biznesowych w Banku poprzez:

1. Identyfikację ryzyka operacyjnego w określonych obszarach działania Banku.
2. Utworzenie bazy danych w celu gromadzenia informacji o zdarzeniach ryzyka operacyjnego i stratach powstających w wyniku zakłóceń w działalności Banku.
3. Monitorowanie i raportowanie incydentów ryzyka operacyjnego.
4. Tworzenie mapy ryzyka w celu określenia działań zmierzających do zmniejszenia skutków ryzyka operacyjnego.
5. Kontrolę i ocenę procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku.
6. Ograniczanie skutków ryzyka operacyjnego.
7. Ochrona informacji poprzez wdrożenie metod ochrony danych osobowych w oparciu o zapisy ustawy o ochronie danych osobowych (RODO) oraz zapewnienia bezpieczeństwa systemów informatycznych i informacji, zgodnie z zapisami Rekomendacji D.
8. Zapewnienie skutecznego systemu przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu środków pochodzących z nielegalnych źródeł oraz przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu.
9. Zapewnienie bezpieczeństwa płatności elektronicznych.

Wystąpienie zdarzenia wynikającego z ryzyka operacyjnego oznacza dla Banku:

1. Możliwość wystąpienia strat finansowych.
2. Możliwość znacznego wzrostu kosztów funkcjonowania.
3. Możliwość wystąpienia strat niefinansowych takich jak:
 - utrata klientów,
 - skargi klientów, niezadowolenie,
 - negatywne postrzeganie Banku,
 - utrata wiarygodności Banku jako instytucji zaufania publicznego.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa działania kluczową kwestią jest ustalenie apetytu na ryzyko. Apetyt na ryzyko oznacza zdolność do podejmowania ryzyka i uwzględnia całą strategię biznesową oraz oczekiwania udziałowców, klientów i innych jednostek mających wpływ na działalność Banku. Apetyt na ryzyko oznacza wielkość ryzyka, która może być przez Bank zaakceptowana biorąc pod uwagę całą jej strukturę bez uwzględniania limitów określonych przez Komisję Nadzoru Finansowego. Pojemność ryzyka jest maksymalną wielkością ryzyka, którą Bank może ponieść i jest powiązana z alokacją kapitału.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Banku polega na:

- 1) identyfikacji ryzyka,
- 2) ocenie jego potencjalnego wpływu,
- 3) zastosowaniu redukcji ryzyka,
- 4) monitorowaniu efektywności redukcji ryzyka,
- 5) raportowaniu.

W celu ograniczenia ryzyka operacyjnego w Banku rejestruje się zdarzenia, analizuje straty i podejmuje działania zamierzające do ograniczenia skutków zdarzeń.

Bank Spółdzielczy w Obszy realizując zapisy Rekomendacji M przedstawia informację dotyczącą realizacji ryzyka operacyjnego. Raportowaniu w cyklach kwartalnych podlega:

- zbiorczy rejestr incydentów oraz protokół z badania ryzyka operacyjnego,
- mapa ryzyka operacyjnego,
- Kluczowe Wskaźniki Ryzyka.

Kluczowe wskaźniki ryzyka to zestaw syntetycznych wskaźników przydatnych do oceny ryzyka operacyjnego, które z dużym prawdopodobieństwem odzwierciedlają zmiany profilu ryzyka operacyjnego w Banku. Kluczowe Wskaźniki Ryzyka powinny dotyczyć procesów, które Bank zidentyfikował w ramach istotnych obszarów działalności Banku.

Analiza wskaźników ryzyka to narzędzie o charakterze proaktywnym, badające zarówno poziomy, jak i tendencje zmian tych wskaźników, mające na celu ostrzeżenie banku o możliwych zmianach związanych z ryzykiem operacyjnym.

Bank, wylicza minimalny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego stosując metodę wskaźnika bazowego (BIA).

2.5 Ryzyko biznesowe (wyniku finansowego)

Ryzyko biznesowe jest to ryzyko nie osiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej. Ryzyko biznesowe może się przejawiać w obszarze: wyniku finansowego, strategicznym i otoczenia, w tym zmian regulacyjnych i warunków konkurencji.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem biznesowym:

- 1) Kontynuowanie dotychczasowej działalności z założeniem zrównoważonego rozwoju Banku.
- 2) Stałe monitorowanie angażowania środków Banku w instrumenty finansowe, mogące nieść za sobą ryzyko dla działalności.
- 3) Funkcjonowanie Banku w strukturze Zrzeszenia Banków Spółdzielczych.
- 4) Doskonalenie umiejętności dotyczącej planowania wyników finansowych banków.
- 5) Ocena ryzyka wyniku finansowego i wpływ produktów bankowych na to ryzyko.
- 6) Prowadzenie działań mających na celu prawidłowe zarządzanie aktywami i pasywami w celu ustalenia optymalnego wyniku finansowego.
- 7) Opracowywanie planu finansowego biorącego pod uwagę zarządzanie wszystkimi istotnymi ryzykami.
- 8) Podnoszenie wiedzy pracowników dotyczącej oceny zdolności kredytowej klientów oraz rozpoznawania czynników rynkowych, które mogą wpływać na taką ocenę.
- 9) Ocena ryzyka kredytowego dotycząca wdrażania nowych produktów.
- 10) Prowadzenie działań mających na celu zabezpieczenie ryzyka cyklu gospodarczego w ramach prawidłowego zarządzania aktywami i pasywami.
- 11) Ustalenie bezpiecznych limitów kredytowych na podstawie danych historycznych i monitorowanie ich.
- 12) Bezpieczne i zdywersyfikowane zaangażowanie w różne branże.
- 13) Doskonalenie technik zarządzania ryzykiem strategicznym oraz ryzyka zmian w otoczeniu makroekonomicznym banku.
- 14) Analizowanie poziomu ryzyka wraz określeniem wpływu na wysokość minimalnych wymogów kapitałowych w przyszłości.

Ryzyko strategiczne można określić jako zagrożenie dla wyniku i kapitału banku wynikające z podejmowania niekorzystnych lub błędnych decyzji biznesowych, czy też wadliwej realizacji przyjętych celów i założeń oraz ze zmian w otoczeniu zewnętrznym (gospodarczym, technologicznym, branżowym) i braku właściwej reakcji banku na te zmiany. Uwzględniając istotę działalności banku jako podmiotu oferującego usługi (głównie w zakresie przejmowania i zarządzania ryzykiem) w celach zarobkowych realizowaną w wysoce konkurencyjnym otoczeniu, ryzyko strategiczne jest z założenia ryzykiem istotnym.

Poziom ryzyka strategicznego należy oceniać w kontekście jakości procesu podejmowania (przygotowanie) decyzji biznesowych oraz ich realizacji jak również charakteru rozwiązań zastosowanych przy konkretnych decyzjach, w zestawieniu ze specyfiką banku i profilem jego ryzyka oraz warunkami zewnętrznymi, w jakich działa.

2.6 Ryzyko braku zgodności

Ryzyko niezgodności (braku zgodności) w Banku związane jest z brakiem zgodności przepisów wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi lub nie przestrzeganiem wewnętrznych regulacji bankowych.

Ograniczanie przez Bank ryzyka niezgodności polega na skutecznym zarządzaniu tym ryzykiem, zgodnie z *Instrukcją zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Obszy*. Niniejsza Instrukcja wskazuje istotę, cel, metody oraz podział zadań przy redukcji ryzyka niezgodności.

Celem bezpośrednim zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczenie strat finansowych i niefinansowych, spowodowanych brakiem zgodności przepisów wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi lub nie przestrzeganiem wewnętrznych regulacji bankowych.

Celem pośrednim jest ograniczanie występowania ryzyka prawnego oraz ryzyka operacyjnego, stanowiących podstawę występowania ryzyka braku zgodności.

Realizacja tych celów wymaga wprowadzenia w Banku procedur, umożliwiających identyfikację, monitorowanie, pomiar, raportowanie oraz kontrolowanie ryzyka, na które może być narażony Bank w wyniku nie przestrzegania wewnętrznych lub zewnętrznych regulacji.

Podstawowe obszary występowania ryzyka braku zgodności w Banku to:

1. Nieprzestrzeganie tajemnicy bankowej – możliwość zamierzonego lub niezamierzonego ujawnienia informacji dotyczących klientów.
2. Brak ochrony danych osobowych – brak odpowiednich zabezpieczeń oraz procedur lub ich nieprzestrzeganie przez pracowników Banku.
3. Nieprzestrzeganie przepisów z zakresu BHP.
4. Pranie pieniędzy.
5. Informatyka, w tym bankowość elektroniczna – niedostosowanie narzędzi informatycznych do zmieniających się przepisów zewnętrznych, brak pełnego wsparcia procesów zachodzących w Banku przez systemy informatyczne.
6. Outsourcing – brak możliwości egzekwowania przestrzegania przepisów wewnętrznych przez pracowników instytucji, wykonujący ich usługi w imieniu i na rzecz Banku.
7. Obsługa klientów – pomyłki pracowników, oszustwa, brak kwalifikacji.
8. Niezgodność przepisów wewnętrznych Banku z przepisami prawa.

Monitorowaniem zdarzeń ryzyka braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Obszy zajmuje się Komórka ds. zgodności, na podstawie informacji otrzymanych z innych komórek organizacyjnych Banku oraz wyników dokonywanych sprawdzeń. Raportowanie w sprawie ryzyka braku zgodności odbywa się w cyklach kwartalnych do Zarządu i Rady Nadzorczej.

Ponadto Komórka ds. zgodności raportuje w okresach kwartalnych wyniki testowania pionowego przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych.

2.7 Informacja w zakresie zasad zarządzania

W zakresie art. 435 ust 2 Bank informuje, że:

1. Członkowie Zarządu Banku nie pełnią stanowisk dyrektorskich poza Bankiem. Członkowie Rady Nadzorczej Banku nie pełnią stanowisk dyrektorskich. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć funkcje członka Zarządu lub Rady Nadzorczej pełnione w podmiotach objętych tym samym instytucjonalnym systemem ochrony spełniającym warunki, o których mowa w art. 113 ust. 7 rozporządzenia nr 575/2013, lub podmiotach, w których bank posiada znaczny pakiet akcji, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 36 Rozporządzenia nr 575/2013.
2. Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działając według *Regulaminu pracy Rady Nadzorczej*, *Zasad oceny odpowiedniości w Banku Spółdzielczym w Obszy* oraz *Polityki identyfikacji kluczowych funkcji w Banku Spółdzielczym w Obszy*, biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata.
3. Zgodnie z przyjętymi *Zasadami oceny odpowiedniości w Banku Spółdzielczym w Obszy*, Rada Nadzorcza dokonuje oceny odpowiedniości poszczególnych kandydatów na członków Zarządu Banku, a także oceny Zarządu Banku w trakcie jego kadencji.
4. Ocena odpowiedniości posiada charakter indywidualny i kolektywny, przy czym ocena indywidualna dokonywana jest w odniesieniu do każdego kandydata/członka Zarządu z osobna, natomiast ocena kolektywna dokonywana jest w stosunku do całego składu Zarządu.
5. W ramach indywidualnej oceny kandydata/członka zarządu Rada Nadzorcza ocenia rzeczywiste jego kwalifikacje (wiedzę, umiejętności, doświadczenie) oraz reputację, natomiast ocena kolektywna Zarządu Banku działającego jako organ obejmuje ocenę ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, a także ocenę reputacji Banku jako pochodnej działań i zachowań Członków Zarządu.
6. W ocenie przed powołaniem nowego członka w skład Zarządu uwzględnia się poniższe warunki:
 - Prezes Zarządu Banku może być powołany wyłącznie za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego,
 - członek zarządu musi pozostawać z Bankiem w stosunku pracy,
 - członek zarządu musi być członkiem Banku.
7. W zakresie zasad zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków Zarządu Banku mają zastosowanie *Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych* wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego i przyjęte przez Zarząd Banku, Radę Nadzorczą oraz Zebranie Przedstawicieli. Dobór Członków Zarządu Banku dokonywany jest tak aby zagwarantowany został odpowiedni udział osób, wykazujących się doświadczeniem, wiedzą i umiejętnościami niezbędnymi w zarządzaniu Bankiem. Indywidualne kompetencje poszczególnych kandydatów/członków Zarządu Banku dopełniają się, umożliwiając zapewnienie odpowiedniego poziomu przygotowania merytorycznego do kolegialnego zarządzania Bankiem.
8. Wyboru członków Rady Nadzorczej dokonuje Zebranie Przedstawicieli. Ocena kwalifikacji kandydatów na członków Rady Nadzorczej dokonywana jest przez Komisję ds. odpowiedniości, wyłonioną przez Zebranie Przedstawicieli spośród jego członków, przed dokonaniem wyboru kandydata na członka. Oceny kwalifikacji członków Rady Nadzorczej w czasie sprawowania funkcji członka Rady Nadzorczej oraz oceny funkcjonowania Rady Nadzorczej jako organu nadzoru dokonuje Zebranie Przedstawicieli.

9. W ocenie przed zgłoszeniem kandydata uwzględnia się poniższe warunki, które powinny zostać bezwzględnie spełnione:
- kandydat na członka Rady Nadzorczej musi być członkiem Banku,
 - kandydat na członka Rady Nadzorczej nie może być powiązany w linii prostej i do drugiego pokolenia w liniach bocznych z członkiem Zarządu Banku,
10. Wymogi, które powinien spełnić członek Rady Nadzorczej, obejmują:
- kwalifikacje zawodowe – kwalifikacje teoretyczne, w tym wykształcenie, oraz kwalifikacje nabyte w trakcie sprawowania określonych funkcji, wykonywania pracy, kwalifikacje nabyte w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, w tym rolniczą (prowadzenie gospodarstwa rolnego),
 - reputację – tj. nieposzlakowaną opinię wynikającą z postępowania w życiu zawodowym i osobistym oraz z odpowiedzialności karnej, administracyjnej i cywilnej,
 - zarządzanie – czas poświęcany zajmowanemu stanowisku, konflikt interesów.
11. Bank nie spełnia żadnej z przesłanek wymienionych w art. 4 ust 1 pkt 35 ppkt a) ustawy Prawo bankowe dotyczących banku istotnego, jak również nie został w myśl art. 4 ust 1 pkt 35 ppkt b) uznany za bank istotny systemowo przez Komisję Nadzoru Finansowego, dlatego też stosownie do art. 9 cb ustawy Prawo bankowe nie jest zobowiązany do utworzenia Komitetu ds. ryzyka. Z uwagi na powyższe w Banku nie funkcjonuje Komitet ds. ryzyka, a zarządzanie ryzykiem jest nadzorowane przez Radę Nadzorczą Banku, wspomaganą przez powołany na podstawie ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym – spośród jej członków – Komitet Audytu, którego zadaniem jest wspieranie działań Rady Nadzorczej poprzez prezentację Radzie swojego stanowiska, ocen lub rekomendacji, pozwalających na podjęcie stosownych decyzji w obszarach sprawozdawczości finansowej, systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem.
12. Przepływ informacji dotyczących ryzyka w Banku kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku jest sformalizowany w procedurze wewnętrznej: *Instrukcja Sporządzania Informacji Zarządczej (SIZ)*, która określa zasady raportowania, obieg informacji zarządczej, zasady opracowywania raportów i sposób ich przekazywania odbiorcom, którymi są w szczególności Zarząd i Rada Nadzorcza. Systemem informacji zarządczej objęte są wszystkie obszary działalności Banku. Umożliwia to identyfikowanie, mierzenie, monitorowanie i kontrolowanie wszystkich rodzajów ryzyka w Banku. Zakres i częstotliwość raportowania są dostosowane do rozmiarów prowadzonej działalności i do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko. Raporty dotyczyły wprost zagadnień związanych z ryzykiem kredytowym, płynności, stopy procentowej, operacyjnym, jak również z ryzykiem braku zgodności. Wszystkie raporty z zakresu ryzyka prezentowane są na posiedzeniach Zarządu Banku. Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczne informacje na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Na podstawie tych informacji w ramach sprawowanego nadzoru, Rada Nadzorcza dokonuje oceny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem. Częstotliwość przekazywania raportów jest zróżnicowana w zależności od przepisów zewnętrznych, rekomendacji nadzorczych oraz bieżących potrzeb Banku. Zarząd Banku otrzymuje raporty miesięczne, kwartalne, półroczne i roczne. W sytuacjach nadzwyczajnych związanych z ryzykiem w Banku, odpowiednie komórki organizacyjne opracowują i przedkładają Zarządowi raporty bieżące. Opracowania mają charakter syntetyczny, zawierają najistotniejsze informacje służące podejmowaniu decyzji przez Zarząd Banku. Rada Nadzorcza Banku otrzymuje raporty kwartalne, półroczne lub roczne. Zakres i częstotliwość raportowania dotyczącego ryzyka poddawane są tak jak wszystkie inne raporty

SIZ, przeglądom (co najmniej raz w roku) pod kątem dostosowania do rozmiarów prowadzonej działalności i do skali narażenia na ryzyko oraz zmian w przepisach, wydanych rekomendacji i zaleceń pokontrolnych KNF.

III. ZAKRES STOSOWANIA – ART. 436

Bank nie posiada podmiotów zależnych, w związku z czym nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

IV. FUNDUSZE WŁASNE – ART. 437

1. Według zasad pakietu CRDIV/CRR adekwatność kapitałowa była analizowana w oparciu o trzy rodzaje współczynników:
2. Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 (CET1),
3. Współczynnik kapitału Tier 1 (T1),
4. Łączny współczynnik kapitałowy (TCR).

Na dzień 31.12.2023 r. Bank spełniał wszystkie wymogi w zakresie adekwatności kapitałowej określone przepisami prawa oraz zalecane przez KNF. Łączny współczynnik kapitałowy (TCR) wyniósł 27,60% i znacznie przewyższał regulacyjne minimum 8%. Współczynnik kapitału Tier I (T1 i CET) ukształtowały się na poziomie 29,23%.

2. Bank nie emitował instrumentów kapitałowych.
3. Szczegółowe dane liczbowe znajdują się w Informacji dodatkowej oraz Sprawozdaniu finansowym za 2023 rok, dostępnym na stronie Krajowego Rejestru Sądowego.

Wyszczególnienie	Opis kapitału	Wartość	Struktura
Kapitał Tier I		10 420	100,0%
Kapitał podstawowy Tier I		10 420	100,0%
Kapitał rezerwowy	Fundusz zasobowy	9 567	91,8%
Fundusz ogólnego ryzyka	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego utworzony zgodnie z ustawą Prawo bankowe	596	5,7%
Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa a art. 484 ust. 3, Rozporządzenia CRR przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	Fundusz udziałowy wpłacony przez Członków Banku	216	2,1%
Inne całkowite dochody	Fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	44	0,4%
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne		-3	0,0%
Wartości niematerialne i prawne	Zgodnie z bilansem	-3	0,0%
Kapitał dodatkowy Tier I		0	0,0%
Kapitał Tier II		-582	-5,6%
Przekroczenie udziałów kapitałowych w instrumentach kapitału Tier 2 w podmiotach finansowych		-582	5,6%
Fundusze własne ogółem		9 838	94,4%

Kapitał podstawowy Tier 1: instrumenty i kapitały rezerwowe		(A) KWOTA W DNIU UJAWNIEŃ	(B) ODNIESIENIE DO ARTYKUŁU ROZPORZĄ- DZENIA (UE) NR 575/ 2013	(C) KWOTY UJĘTE PRZED PRZY- JĘCIEM ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 575/2013 LUB KWOTA REZYDUALNA OKREŚLONA W ROZPORZĄ- DZENIU (UE) NR 575/2013
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane ażio emisyjne		art. 26 ust. 1, art. 27, 28 i 29, wykaz EUNB, o którym mowa w art. 26 ust. 3	
	w tym: instrument typu 1		wykaz EUNB, o którym mowa w art. 26 ust. 3	
	w tym: instrument typu 2		wykaz EUNB, o którym mowa w art. 26 ust. 3	
	w tym: instrument typu 3		wykaz EUNB, o którym mowa w art. 26 ust. 3	
2	Zyski zatrzymane		art. 26 ust. 1 lit. c)	
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	9 567	art. 26 ust. 1	
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	596	art. 26 ust. 1 lit. f)	
4	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 3, i powiązane ażio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	216	art. 486 ust. 2	
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego, podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 1 stycznia 2018 r.		art. 483 ust. 2	
5	Udziały mniejszości (kwota dopuszczona w skonsolidowanym kapitałe podstawowym Tier I)		art. 84, 479, 480	
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń lub dywidend		art. 26 ust. 2	
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	10 379		
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne				
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	0	art. 34, 105	
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. b), art. 37 i art. 472 ust. 4	
9	Zbiór pusty w UE			
10	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności z wyłączeniem aktywów wynikających z różnic przejściowych (po odliczeniu powiązanej rezerwy z		art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, art. 472 ust. 5	

	tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)			
11	Kapitały rezerwowe odzwierciedlające wartość godziwą związane z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne		<i>art. 33 lit. a)</i>	
12	Kwoty ujemne będące wynikiem obliczeń kwot oczekiwanej straty		<i>art. 36 ust. 1 lit. d), art. 40, 159, art. 472 ust. 6</i>	
13	Każdy wzrost kapitału własnego z tytułu aktywów seku- rytyzowanych (kwota ujemna)		<i>art. 32 ust. 1</i>	
14	Zyski lub straty z tytułu zobowiązań, wycenione według wartości godziwej, które wynikają ze zmian zdolności kredytowej instytucji		<i>art. 33 lit. b)</i>	
15	Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami (kwota ujemna)		<i>art. 36 ust. 1 lit. e), art. 41, art. 472 ust. 7</i>	
16	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier 1 (kwota ujemna)		<i>art. 36 ust. 1 lit. f), art. 42, art. 472 ust. 8</i>	
17	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		<i>art. 36 ust. 1 lit. g), art. 44, art. 472 ust. 9</i>	
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		<i>art. 36 ust. 1 lit. h), art. 43, 45, 46, art. 49 ust. 2 i 3, art. 79, art. 472 ust. 10</i>	
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		<i>art. 36 ust. 1 lit. i), art. 43, 45, 47, art. 48 ust. 1 lit. b), art. 49 ust. 1-3, art. 79, 470, art. 472 ust. 11</i>	
20	Zbiór pusty w UE			
20a	Kwota ekspozycji następujących pozycji kwalifikujących się do wagi ryzyka równej 1 250 %, jeżeli instytucja decyduje się na wariant odliczenia		<i>art. 36 ust. 1 lit. k)</i>	
20b	w tym: znaczne pakiety akcji poza sektorem finansowym (kwota ujemna)		<i>art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (i), art. 89-91</i>	
20c	w tym: pozycje sekurytyzacyjne (kwota ujemna)		<i>art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (ii) art. 243 ust. 1 lit. b) art. 244 ust. 1 lit. b) art. 258</i>	
20d	w tym: dostawy instrumentów z		<i>art. 36 ust. 1 lit. k)</i>	

	późniejszym terminem rozliczenia (kwota ujemna)		<i>ppkt (iii), art. 379 ust. 3</i>	
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)		<i>art. 36 ust. 1 lit c), art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a), art. 470, art. 472 ust. 5</i>	
22	Kwota przekraczająca próg 15 % (kwota ujemna)		<i>art. 48 ust. 1</i>	
23	w tym: posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty		<i>art. 36 ust. 1 lit. i), art. 48 ust. 1 lit. b), art. 470, art. 472 ust. 11</i>	
24	Zbiór pusty w UE			
25	w tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych		<i>art. 36 ust. 1 lit c), art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a), art. 470, art. 472 ust. 5</i>	
25a	Straty za bieżący rok obrachunkowy (kwota ujemna)		<i>art. 36 ust. 1 lit. a), art. 472 ust. 3)</i>	
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)		<i>art. 36 ust. 1 lit. I)</i>	
26	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału podstawowego Tier I pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR.			
26a	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468;			
	w tym: ...filtr dla niezrealizowanej straty 1		<i>art. 467</i>	
	w tym: ...filtr dla niezrealizowanej straty 2		<i>art. 467</i>	
	w tym: ...filtr dla niezrealizowanego zysku 1		<i>art. 468</i>	
	w tym: ...filtr dla niezrealizowanego zysku 2		<i>art. 468</i>	
26b	Kwota, którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału podstawowego Tier I w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR	44	<i>art. 481</i>	
	w tym: Fundusz z aktualizacji rzeczowych aktywów trwałych	44	<i>art. 481</i>	
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I, które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)		<i>art. 36 ust. 1 lit. j)</i>	
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier 1	-3		
29	Kapitał podstawowy Tier 1	10 420		
Kapitał dodatkowy Tier 1: instrumenty				
30	Instrumenty kapitałowe i powiązane ażo emisyjne		<i>art. 51, 52</i>	
31	w tym: zaklasyfikowane jako kapitał własny zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości			
32	w tym: zaklasyfikowane jako			

	zobowiązania zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości			
33	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 4, i powiązane aż do emisji przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier 1		<i>art. 486 ust. 3</i>	
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego, podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 1 stycznia 2018 r.		<i>art. 483 ust. 3</i>	
34	Kwalifikujący się kapitał Tier 1 uwzględniony w skonsolidowanym kapitale dodatkowym Tier 1 (w tym udziały mniejszości nieuwzględnione w wierszu 5) wyemitowany przez jednostki zależne i będący w posiadaniu stron trzecich		<i>art. 85, 86, 480</i>	
35	w tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne		<i>art. 486 ust. 3</i>	
36	Kapitał dodatkowy Tier 1 przed korektami regulacyjnymi			
Kapitał dodatkowy Tier 1: korekty regulacyjne				
37	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier 1 (kwota ujemna)		<i>art. 52 ust. 1 lit. b), art. 56 lit. a), art. 57, art. 475 ust. 2</i>	
38	Udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		<i>art. 56 lit. b), art. 58 i art. 475 ust. 3</i>	
39	Bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		<i>art. 56 lit. c), art. 59, 60, 79, art. 475 ust. 4</i>	
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		<i>art. 56 lit. d), art. 59, 79, art. 475 ust. 4</i>	
41	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału dodatkowego Tier I pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)			
41 a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier I w		<i>art. 472, art. 472 ust. 3 lit. a), art. 472 ust.</i>	

	odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia (UE) nr 575/2013		4, art. 472 ust. 6, art. 472 ust. 8 lit. a), art. 472 ust. 9, art. 472 ust. 10 lit. a), art. 472 ust. 11 lit. a)	
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić, np. istotne straty netto w bieżącym okresie, wartości niematerialne i prawne, brak rezerw na pokrycie oczekiwanych strat itd.			
41 b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier II w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia (UE) nr 575/2013.		art. 477, art. 477 ust. 3, art. 477 ust. 4 lit. a)	
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić, np. krzyżowe powiązania kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.			
41c	Kwota, którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR		art. 467, 468, 481	
	w tym: ...możliwe filtry dla niezrealizowanych strat		art. 467	
	w tym: ...możliwe filtry dla niezrealizowanych zysków		art. 468	
	w tym: ...		art. 481	
42	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II, które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (kwota ujemna)		art. 56 lit. e)	
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier 1			
44	Kapitał dodatkowy Tier 1			
45	Kapitał Tier 1 (kapitał Tier 1 = kapitał podstawowy Tier 1 + kapitał dodatkowy Tier 1)	10 420		
Kapitał Tier II: instrumenty i rezerwy				
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne		art. 62, 63	
47	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 5, i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II		art. 486 ust. 4	
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego, podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 1 stycznia 2018 r.		art. 483 ust. 4	
48	Kwalifikujące się instrumenty funduszy własnych uwzględnione w skonsolidowanym kapitale Tier II (w tym udziały mniejszości i instrumenty dodatkowe w kapitale Tier I nieuwzględnione w wierszach 5 lub 34) wyemitowane przez jednostki zależne i będące w posiadaniu stron trzecich		art. 87, 88, 480	
49	w tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne		art. 486 ust. 4	

50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego		<i>art. 62 lit. c) i d)</i>	
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi			
Kapitał Tier II: korekty regulacyjne				
52	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane (kwota ujemna)		<i>art. 63 lit. b) ppkt (i), art. 66 lit. a), art. 67, art. 477 ust. 2</i>	
53	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	-582	<i>art. 66 lit. b), art. 68 i art. 477 ust. 3</i>	
54	Bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		<i>art. 66 lit. c), art. 69, 70, 79, art. 477 ust. 4</i>	
54a	w tym: nowe udziały kapitałowe niebędące przedmiotem uzgodnień dotyczących okresu przejściowego			
54 b	w tym udziały kapitałowe istniejące przed dniem 1 stycznia 2013 r. i będące przedmiotem uzgodnień dotyczących okresu przejściowego			
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		<i>art. 66 lit. d), art. 69, 79, art. 477 ust. 4</i>	
56	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału Tier II pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym, przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)			
56a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia (UE) nr 575/2013		<i>art. 472, art. 472 ust. 3 lit. a), art. 472 ust. 4, art. 472 ust. 6, art. 472 ust. 8 lit. a), art. 472 ust. 9, art. 472 ust. 10 lit. a), art. 472 ust. 11 lit. a)</i>	
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić, np. istotne straty netto w bieżącym okresie, wartości niematerialne i prawne, brak rezerw na pokrycie oczekiwanych strat itd.			
56b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału dodatkowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia (UE) nr 575/2013.		<i>art. 475, art. 475 ust. 2 lit. a), art. 475 ust. 3, art. 475 ust. 4 lit. a)</i>	

	W tym pozycje, które należy wyszczególnić, np. krzyżowe powiązania kapitałowe w dodatkowych instrumentach w kapitale Tier I, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach dokonywanych w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.			
56c	Kwota, którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału Tier II w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR		<i>art. 467, 468, 481</i>	
	w tym: ...możliwe filtry dla niezrealizowanych strat		<i>art. 467</i>	
	w tym: ...możliwe filtry dla niezrealizowanych zysków		<i>art. 468</i>	
	w tym: ...		<i>art. 481</i>	
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	-582		
58	Kapitał Tier II	-582		
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	9 838		
59a	Aktywa wazone ryzykiem pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym, przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)	35 642		
	w tym: pozycje nieodliczone od kapitału podstawowego Tier I (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) nr 575/2013) (pozycje, które należy wyszczególnić, np. aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I itd.)		<i>art. 472, art. 472 ust. 5, art. 472 ust. 8 lit. b), art. 472 ust. 10 lit. b), art. 472 ust. 11 lit. b)</i>	
	w tym: pozycje nieodliczone od kapitału dodatkowego Tier I (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) nr 575/2013) (pozycje, które należy wyszczególnić, np. krzyżowe powiązania kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.)		<i>art. 475, art. 475 ust. 2 lit. b), art. 475 ust. 2 lit. c), art. 475 ust. 4 lit. b)</i>	

	w tym: pozycje nieodliczone od kapitału Tier II (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) nr 575/ 2013) (pozycje, które należy wyszczególnić, np. pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II, pośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego, pośrednie udziały kapitałowe w istotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.)		<i>art. 477, art. 477 ust. 2 lit. b), art. 477 ust. 2 lit. c), art. 477 ust. 4 lit. b)</i>	
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	30 970		
Współczynniki i bufory kapitałowe				
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	29,23	<i>art. 92 ust. 2 lit. a), art. 465</i>	
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	29,23	<i>art. 92 ust. 2 lit. b), art. 465</i>	
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	27,60	<i>art. 92 ust. 2 lit. c)</i>	
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)		<i>dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128, 129, 130</i>	
65	w tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego			
66	w tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego			
67	w tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego			
67a	w tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym		<i>dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 131</i>	
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)		<i>dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128</i>	
69	[nieistotne w przepisach unijnych]			
70	[nieistotne w przepisach unijnych]			
71	[nieistotne w przepisach unijnych]			
Współczynniki i bufory kapitałowe				
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)		<i>art. 36 ust. 1 lit. h), art. 45, 46, art. 472 ust. 10 art. 56 lit. c), art. 59, 60, art. 475 ust. 4 art. 66 lit. c), art. 69, 70, art. 477 ust. 4</i>	
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały		<i>art. 36 ust. 1 lit. i), art. 45, 48, 470, art.</i>	

	kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)		472 ust. 11	
74	Zbiór pusty w UE			
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)		art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, 48, 470, art. 472 ust. 5	
Pułapy stosowane do uwzględniania rezerw w kapitale Tier II				
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)		art. 62	
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową		art. 62	
78	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą wewnętrznych ratingów (przed zastosowaniem pułapu)		art. 62	
79	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów		art. 62	
Instrumenty kapitałowe będące przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania (mających zastosowanie wyłącznie od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 1 stycznia 2023 r.)				
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2 i 5	
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2 i 5	
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		art. 484 ust. 4, art. 486 ust. 3 i 5	
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		art. 484 ust. 4, art. 486 ust. 3 i 5	
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		art. 484 ust. 5, art. 486 ust. 4 i 5	
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		art. 484 ust. 5, art. 486 ust. 4 i 5	

V. WYMOGI KAPITAŁOWE – ART. 438

Regulacje nadzorcze zobowiązują banki do utrzymywania kapitału regulacyjnego na trzy rodzaje ryzyk bankowych:

- kredytowe,
- operacyjne,
- rynkowe.

W Banku nie występuje portfel handlowy, dlatego też na dzień 31 grudnia 2023 roku wyliczane były następujące regulacyjne wymogi kapitałowe:

1. Ryzyko kredytowe,
2. Ryzyko operacyjne.

Rodzaj ryzyka	Alokacja kapitału (minimalny wymóg kapitałowy)	Alokacja kapitału (dodatkowy wymóg kapitałowy)	Alokacja kapitału (łącznie wymóg kapitałowy)	Określenie istotności ryzyka
Ryzyko kredytowe	2 427	0	2 427	istotne
Ryzyko rynkowe	0	0	0	nieistotne
Ryzyko operacyjne	424	0	424	istotne

Do obliczenia wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe Bank stosuje metodę standardową, zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozdziale 2 Części III Tytuł II Rozporządzenia CRR, z zastrzeżeniem, że przy ustalaniu wag ryzyka ekspozycji kredytowych Bank nie stosuje ocen wiarygodności kredytowej opracowanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej, ani też ocen wiarygodności kredytowej opracowanych przez agencje kredytów eksportowych oraz przy obliczaniu kwot ekspozycji ważonych ryzykiem Bank nie uwzględnia technik redukcji ryzyka kredytowego określonych w Rozporządzeniu CRR. Wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe wyliczony na dzień 31.12.2023 r. wyniósł 2 427 tys. zł.

Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne Bank oblicza metodą podstawowego wskaźnika **BIA** (Basic Indicator Approach), zgodnie z wytycznymi zawartymi w art. 315-316 Rozporządzenia CRR. Wymóg kapitałowy wyliczony na rok 2023 metodą BIA dla Banku wyniósł 424 tys. zł.

KAPITAŁ WEWNĘTRZNY

1. Bank posiada wielkość funduszy własnych dostosowaną do poziomu i rodzaju ryzyka na jakie jest narażony oraz charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności.
2. Kapitał wewnętrzny to szacowana wielkość kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanego w działalności Banku. Kapitał wewnętrzny jest sumą kapitału ekonomicznego oraz kapitału regulacyjnego na pokrycie pozostałych rodzajów ryzyka.
3. Metoda stosowana do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego polegała na ustalaniu wielkości kapitału wewnętrznego, niezbędnego do pokrycia wszystkich istotnych i zidentyfikowanych rodzajów ryzyka oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka.
Rodzaje ryzyka uznane za istotne obejmują w Banku:
ryzyko kredytowe; ryzyko operacyjne; ryzyko biznesowe;
ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej; ryzyko płynności, ryzyko kapitałowe.
4. Proces szacowania kapitału wewnętrznego obejmuje w szczególności:
 - 1) Procedury identyfikowania, pomiaru i raportowania ryzyka,

- 2) Alokację kapitału w zależności od poziomu ryzyka,
 - 3) Proces ustalania celów kapitałowych w zakresie adekwatności kapitałowej,
 - 4) System kontroli wewnętrznej w obszarze szacowania i utrzymania kapitału wewnętrznego,
 - 5) Testowanie warunków skrajnych.
5. Proces oceny adekwatności kapitałowej podlegał zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą. Za proces adekwatności kapitałowej odpowiedzialny był Zarząd Banku.
6. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia - 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112.

Waga ryzyka	Ekspozycja po współczynnikach konwersji	Ekspozycja ważona ryzykiem	Wymóg kapitałowy
0%	77 236	0	0
20%	8 071	1 614	129
50%	46	23	2
75%	338	205	16
100%	34 608	32 785	2 240
150%	340	357	29
250%	57	142	11
Razem	120 696	35 126	2 427

L.p.	Klasa ekspozycji	Ekspozycje pierwotna	Aktywa ważne ryzykiem	Aktywa ważne ryzykiem po współczynniku wsparcia	Wymóg kapitałowy
1.	Banki centralne	65 504	142	142	11
2.	Samorządy regionalne i władze lokalne	8 071	1 614	1 614	129
3.	Podmioty sektora publicznego	79	79	79	6
4.	Instytucje (banki)	10 212	23	23	2
5.	Przedsiębiorstwa	9 849	8 924	6 799	544
6.	Detaliczne	338	205	205	16
7.	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	17 697	16 914	14 255	1 140
8.	Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	0	0	0	0
9.	Ekspozycje kapitałowe	3 928	3 928	3 928	314

10.	Niewykonanie zobowiązania	456	357	357	314
11.	Pozostałe	4 562	2 940	2 940	235
OGÓLEM		120 69	35 126	35 127	2 427

Wewnętrzny wymóg kapitałowy Banku na dzień 31.12.2023 r.

Rodzaj ryzyka	Alokacja kapitału (minimalny wymóg kapitałowy)	Alokacja kapitału (dodatkowy wymóg kapitałowy)	Alokacja kapitału (łącznie wymóg kapitałowy)
Ryzyko kredytowe	2 427	0	2 427
Ryzyko rynkowe	0	0	0
Ryzyko operacyjne (w tym modeli)	424	0	427
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	X	0	0
koncentracja "dużych" zaangażowani	X	0	0
koncentracji w sektor gospodarki	X	0	0
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	X	0	0
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	X	0	0
koncentracji geograficznej	X	0	0
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	X	169	169
Ryzyko płynności	X	0	0
Ryzyko biznesowe	X	28	28
Pozostałe rodzaje ryzyka, z tego:	X	0	0
ryzyko utraty reputacji	X	0	0
ryzyko transferowe	X	0	0
ryzyko rezydualne	X	1	1
Wymóg kapitałowy RAZEM	2 424	198	3 049
Fundusze własne (uznane łączne kapitały)		9 838	
Kapitał podstawowy Tier I		10 420	
Kapitał Tier I		10 420	
Łączny współczynnik wypłacalności [%]		27,60	
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I [%]		29,23	
Współczynnik kapitału Tier I [%]		29,23	
Wewnętrzny współczynnik wypłacalności [%]		25,81	
Wskaźnik - Fundusze własne / kapitał wewnętrzny		3,23	

Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c);

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	nie dotyczy

Rezultaty stosowanego przez instytucję wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych na podstawie procesu przeglądu nadzorczego, o których mowa w art. 104 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36/UE nie dotyczy

VI. EKSPOZYCJA NA RYZYKO KONTRAHENTA – ART. 439

Bank nie posiada portfela handlowego

VII. BUFORY KAPITAŁOWE – ART. 440

Na datę sporządzania informacji nie obowiązywały przepisy dotyczące utrzymywania buforów kapitałowych.

VIII. WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO - ART. 441

Bank ma charakter lokalny oraz nie jest bankiem istotnym systemowo.

IX. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO – ART. 442

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego,
- 2) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku,
- 3) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od wskaźnika występującego w sektorze banków spółdzielczych,
- 4) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach i dłużnych papierach w banku zreszającym lub za pośrednictwem banku zreszającego w papierach wartościowych Skarbu Państwa lub Narodowego Banku Polskiego;

- 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym. Bank kontynuuje politykę dywersyfikacji ryzyka kredytowego, poprzez stosowanie ustalonych zasad bezpieczeństwa działalności kredytowej w poszczególnych segmentach rynku oraz poprzez niezbędne instrumenty. Do podstawowych działań mających na celu minimalizację ryzyka kredytowego należy zaliczyć:
 - a) dywersyfikację struktury przedmiotowej i podmiotowej portfela, poprzez wprowadzone wewnętrzne limity branżowych oraz limity detalicznych ekspozycji kredytowych w postaci limitu udziału ww. ekspozycji w stosunku do posiadanych funduszy własnych oraz postaci limitu łącznego zaangażowania w detaliczne ekspozycje kredytowe w stosunku do jednego kredytobiorcy,
 - b) wymaganie przy ocenie zdolności kredytowej uwiarygodnionych dokumentów, weryfikacja informacji przekazywanych przez klientów, stosowanie metod statystycznych do oceny zdolności kredytowej klientów detalicznych,
 - c) doskonalenie metod oceny zdolności kredytowej;
- 5) Analizę struktury portfela w celu wczesnej identyfikacji zagrożeń wynikających z nadmiernych zaangażowań i wprowadzanie stosownych ograniczeń;
- 6) Wzmacnianie monitoringu ekspozycji kredytowych;
- 7) Nadzór nad czynnościami wykonywanymi w toku procesu kredytowania, mający na celu weryfikację sprawności działania mechanizmów kontrolnych (obejmujący m.in.: proces przestrzegania wewnętrznych aktów normatywnych, procedur, kompetencji, itp.);
- 8) Prowadzenie aktywnej polityki szkoleń, także w formie bieżącego instruktażu;
- 9) Dbłość o to, aby informacje przekazywane klientom były zrozumiałe i rzetelne, żeby zawierały wszystkie informacje dotyczące warunków udzielania kredytów, szczególnie ponoszonych przez klienta kosztów;
- 10) Dbłość o profesjonalizm, staranność i rzetelną wiedzę pracowników kredytowych Banku.

Zarząd określa zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, monitoringu i analiz. Nadzór nad ryzykiem kredytowym – jako istotnym - sprawuje Prezes Zarządu.

Kompetencje do podejmowania decyzji kredytowych są ustalane z uwzględnieniem zasad rozdzielania funkcji operacyjnej od oceny ryzyka.

Korekty z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego.

Wycena portfela kredytowego prowadzona była w oparciu o Polskie Standardy Rachunkowości,

w tym zapisy Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Należności przeterminowane - rozumiane jako należności wymagalne, które nie zostały spłacone w terminie umownym, w zakresie raty lub całej należności lub na skutek wypowiedzenia umowy w całości lub części przez Bank. Definicja miała zastosowanie dla celów rachunkowości.

Ekspozycje zagrożone - ekspozycje kredytowe zaklasyfikowane do kategorii podwyższonego ryzyka - *poniżej standardu, wątpliwe, stracone* - o których mowa w przepisach dotyczących zasad tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków.

Bank stosował definicje należności zagrożonych oraz metody ustalania korekt wartości i rezerw w oparciu o zapisy Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów *w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków*

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej: Rozporządzenie 680/2014).

Zgodnie z Załącznikiem V do Rozporządzenia 680/2014, za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

- przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni,
- małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.

Jednocześnie ekspozycje, w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 CRR, oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane. W praktyce za ekspozycje nieobsługiwane Bank uznaje ekspozycje zagrożone.

Dla potrzeb naliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, lub „stracone” stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz zasady określone w procedurze wewnętrznej w sprawie tworzenia rezerw celowych.

Bank tworzył rezerwy celowe na ekspozycje kredytowe i zaliczał w ciężar kosztów. Przy ustalaniu skali ryzyka obciążającego ekspozycje kredytowe Bank wykorzystywał dwa niezależne kryteria: terminowość spłaty kapitału lub odsetek i sytuację ekonomiczno-finansową dłużnika.

Rezerwy celowe na ryzyko kredytowe związane z ekspozycjami kredytowymi stanowiącymi należności z tytułu kredytów i pożyczek detalicznych, klasyfikowanymi do kategorii „normalne”, Bank tworzył w wysokości co najmniej 1,5% podstawy tworzenia rezerw celowych.

Na ekspozycje w kategorii „pod obserwacją” i „zagrożone” Bank tworzył rezerwy w wysokości co najmniej minimalnej określonej w Rozporządzeniu Ministra Finansów, oraz zgodnie z zasadami obowiązującymi w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS, tj:

- 1,5% podstawy tworzenia – w przypadku kategorii „pod obserwacją”,
- 30% podstawy tworzenia – w przypadku kategorii „poniżej standardu”,
- 50% podstawy tworzenia – w przypadku kategorii „wątpliwe”,
- 100% podstawy tworzenia – w przypadku kategorii „stracone”.

Zabezpieczenia kredytów podlegały okresowym przeglądom pod względem ich adekwatności i możliwości zastosowania do pomniejszeń podstawy tworzenia rezerw.

Bank nie stosował Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, w związku z czym:

- 1) nie wyznaczał całkowitej kwoty ekspozycji w rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględniania skutków ograniczania ryzyka, ani średniej kwoty ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji.
- 2) nie stosował rozkładu ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na ekspozycje, w tym wobec MSP i innymi dodatkowymi podziałami stosowanymi w tych przypadkach,
- 3) nie stosował rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji z dodatkowymi, szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach.
- 4) nie stosował podziału na istotne branże i typy kontrahenta.

Stan rezerw celowych był adekwatny do ponoszonego ryzyka w 2023 roku.

Bank w 2023 roku nie dokonywał pomniejszeń podstawy tworzenia rezerw na zagrożone zaangażowania kredytowe.

Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach – nie dotyczy, Bank prowadzi działalność lokalnie (powiat biłgorajski) i brak ekspozycji poza granicami Polski.

Stan i zmiany rezerw celowych na 31.12.2023 r.

Kategorie należności, na które tworzono rezerwy	Stan na 31.12.2023	Zwiększenia	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Stan na 31.12.2022	Wymagany poziom rezerw na 31.12.2018
Należności normalne	3	2	0	1	2	3
Należności pod obserwacją	4	9	0	13	8	4
Należności poniżej standardu	100	179	0	79	0	100
Należności wątpliwe	0	0	0	0	0	0
Należności stracone	109	102	0	101	108	109
Rezerwy ogółem	216	292	0	194	118	216

1. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych (wartości w tys. zł)

		a	b	c		d	e	f		g	h
		Wartość bilansowa brutto (dla ekspozycji bilansowych) /kwota nominalna ekspozycji (dla ekspozycji pozabilansowych)				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw				Zabezpieczenia rzeczowe lub gwarancje finansowe otrzymane	
		Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane			Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych			W tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne	
			W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	W tym ekspozycje dotknięte utratą wartości							
1	Kredyty i zaliczki	0	97					97			
2	Banki centralne										
3	Institucje rządowe										
4	Institucje kredytowe										
5	Inne instytucje finansowe										
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe										
7	Gospodarstwa domowe	0	97					97			
8	Dłużne papiery wartościowe										
9	Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki										
10	Łącznie	0	97					97			

4	Institucje kredytowe	10 655													
5	Inne instytucje finansowe	46													
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	7 415													
7	W tym MSP	7 415													
8	Gospodarstwa domowe	17 528			456			7			218				456
9	Dłużne papiery wartościowe	68 042													
10	Banki centralne	64 959													
11	Institucje rządowe														
12	Institucje kredytowe	3 083													
13	Inne instytucje finansowe														
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe														
15	Ekspozycje pozabilansowe	2 942													
16	Banki centralne														
17	Institucje rządowe														
18	Institucje kredytowe														
19	Inne instytucje finansowe														
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe														
21	Gospodarstwa domowe														
22	Łącznie	111 836			456			7			218				456

X. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ – ART. 443

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).

Wszystkie posiadane aktywa Banku są wolne od obciążeń.

XI. KORZYSTANIE Z ECAI – ART. 444

Bank nie korzysta z ratingów.

XII. EKSPozyCJA NA RYZYKO RYNKOWE – ART. 445

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	Nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	0

XIII. EKSPozyCJA NA RYZYKO OPERACYJNE – ART. 446

Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2023 r. wynosi **424** tys. zł.

Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, w ramach którego identyfikuje się zdarzenia ryzyka operacyjnego i dokonuje ewidencjonowania i analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym. W przypadku konieczności, podejmowane są działania ograniczające ryzyko obejmujące zmianę procesów wewnętrznych Banku, organizacji wewnętrznej, sposobu dokonywania kontroli wewnętrznej, a także organizowane są odpowiednie szkolenia dla pracowników.

Na podstawie rejestru zdarzeń operacyjnych stwierdzono, że większość zdarzeń, które wystąpiły w 2023 roku uznaje się za nieistotne (ryzyko na poziomie akceptowalnym). Niewielka strata i niewielka częstość występowania tych zdarzeń nie stanowiła zagrożenia dla funkcjonowania Banku. Nie były konieczne dodatkowe środki ochrony ani dodatkowe działania monitorujące. W 2023 roku nie odnotowano strat finansowych przekraczających kwotę wymogu kapitałowego.

XIV. EKSPozyCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM ART. 447

Zestawienie posiadanych papierów kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym według stanu na dzień 31.12.2023 r. z podziałem na cele posiadanych ekspozycji przedstawiają poniższe tabele:

1. Ekspozycje utrzymywane w celu osiągnięcia zysków kapitałowych, nie notowane na giełdzie.

Wyszczególnienie	Wartość księgową	Wartość godziwa	Wycena	Zyski i straty w danym okresie	
				Zrealizowane	Niezrealizowane
Obligacje BPS S.A.	2 193	2 193	Przez wynik finansowy	79	72
Obligacje BS Izbica	800	800	Przez wynik finansowy	56	18
Bony pieniężne	65 000	65 000	Przez wynik finansowy	2 880	31

2. Ekspozycje strategiczne dla działalności Banku, nie notowane na giełdzie.

Wyszczególnienie	Wartość księgową	Wartość godziwa	Wycena	Zyski i straty w danym okresie	
				Zrealizowane	Niezrealizowane
Akcje BPS S.A.	840	840	Przez fundusz z aktualizacji	0	0
Udziały SSOZ BPS	5	5	Przez fundusz z aktualizacji	0	0

Opis stosowanych technik i metod wyceny zawiera *Polityka (zasady) rachunkowości Banku Spółdzielczego w Obszy*.

XV. EKSPOZYCJA NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCJOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM – ART. 448

- Ryzyko stopy procentowej to niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian stóp rynkowych na prognozowany wynik finansowy i sytuację finansową Banku. Charakter ryzyka stopy procentowej w Banku wynikał głównie z ryzyka:
 - niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
 - ryzyka bazowego wynikającego z niedoskonałego powiązania stóp bazowych stosowanych w Banku.
 - ryzyka opcji klienta i krzywej dochodowości nie oddziaływało w sposób istotny na globalny poziom ryzyka stopy procentowej w Banku w 2023r.
 - zmiany wartości ekonomicznej kapitału na skutek zmiany stóp procentowych.
- Pomiar ryzyka stopy procentowej dokonywany był w Banku w cyklach miesięcznych.
- W celu utrzymania założonego w planach strategicznych i rocznych planach finansowych profilu ryzyka, Bank zmienia swoje narażenie na ryzyko stopy procentowej za pomocą działań związanych z:
 - inwestowaniem (głównie poprzez sterowanie terminami zapadalności lokat o stałym oprocentowaniu deponowanymi w banku zrzeszającym),
 - kredytowaniem (ustalenie parametrów produktów kredytowych),
 - finansowaniem zewnętrznym,
 - ustaleniem oprocentowania,
 - zarządzaniem terminami zapadalności / wymagalności oraz przeszacowania różnych portfeli.

4. Bank podejmuje następujące działania:
 - a) prowadzi bieżący monitoring kształtowania się najważniejszych rynkowych stóp procentowych na rynku lokalnym,
 - b) dokonuje analiz prognoz w zakresie możliwych wariantów zachowania się rynkowych stóp procentowych w przyszłości,
 - c) analizuje kształtowanie się oprocentowania poszczególnych, własnych produktów bankowych na tle stóp rynkowych,
 - d) zarządza poszczególnymi grupami aktywów i pasywów w taki sposób, aby zapewnić realizację optymalnej, w danych warunkach, wysokości marży odsetkowej Banku.
5. Zarząd Banku otrzymuje sprawozdania zawierające niezbędne informacje odnośnie ryzyka stopy procentowej w okresach miesięcznych, natomiast Rada Nadzorcza Banku w okresach kwartalnych.
6. Bank przeprowadza testy warunków skrajnych, wyliczając poziom poszczególnych rodzajów ryzyka stopy procentowej przy zaistnieniu warunków skrajnych. Testy warunków skrajnych dla ryzyka stopy procentowej wykonywane są w Banku z częstotliwością miesięczną oraz kwartalną.
7. Według stanu na koniec 2023 roku przeprowadzono testy warunków skrajnych dla następujących rodzajów ryzyka stopy procentowej:
 - a) ryzyka przeszacowania: zmiana stóp procentowych o 200 punktów bazowych, poziom
 - b) ryzyka wyniósł 1 480 tys. zł. (14,80 % uznanych kapitałów),
 - c) ryzyka bazowego: przy założeniu spadku stopy redyskonta weksli o 35 punktów bazowych
 - d) poziom ryzyka wyniósł 338 tys. zł. (3,25% uznanych kapitałów),
 - e) zmiana o 250 punktów bazowych wartości ekonomicznej wynosi - 339 tys. zł. (3,44% uznanych kapitałów),
 - f) test scenariuszowy wartość zmiany maksymalnej wynosi – 339 tys. zł. (3,44% kapitału
 - g) podstawowego TIER1).

XVI. EKSPOZYCJA NA POZYCJE SEKURYZACYJNE – ART. 449

Bank nie posiada ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne.

XVII. POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ – ART. 450

1. Polityka wynagrodzeń przygotowywana jest przez Zarząd i zatwierdzana przez Radę Nadzorczą Banku. Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komisji/komitetu ds. wynagrodzeń. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń. Przedmiotem obrad w zakresie Polityki wynagrodzeń w roku 2023 były 3 posiedzenia Rady Nadzorczej.
2. Wynagrodzenia osób objętych polityką wynagrodzeń w części zmiennej wynagrodzenia są zależne od ich oceny ilościowej i jakościowej dokonywanej za okres bieżący oraz trzech lat poprzedzających okres bieżący.
3. Kryteria stosowane przy pomiarze wyników są następujące:
 - 1) Przy ocenie ilościowej uwzględnia się fakt zaistnienia istotnego pogorszenia się sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku badany w oparciu o następujące wskaźniki:
 - poziom realizacji zaplanowanego wyniku finansowego,
 - wskaźników efektywności ROA,
 - wskaźnik kredytów zagrożonych,
 - poziom współczynnika wypłacalności,
 - wskaźnika płynności.
 - 2) Przy ocenie jakościowej uwzględnia się fakt wystąpienia uzasadnionych skarg na jakość pracy oraz działania dyscyplinujące wobec danej osoby.
4. Stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do składników stałych wynosi 36,8%.

5. Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia, z podziałem na obszary działalności przedsiębiorstwa.

Wyszczególnienie	Osoby zajmujące stanowiska kierownicze (ilość osób)
Zarządzanie bankiem	3
Pozostała działalność	1

6. Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń, z podziałem na kadre kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka (kwoty podano w tys. zł).

Wyszczególnienie	Osoby zajmujące stanowiska kierownicze	Inne osoby mające istotny wpływ na profil ryzyka
Wynagrodzenie stałe	341	70
Wynagrodzenie zmienne	127	25
Liczba osób uzyskujących odprawy	0	0
Wartość odpraw	0	0
Najwyższa wypłata odpraw	0	0

7. Stosunek średniego wynagrodzenia osób zajmujących stanowiska kierownicze do średniego całkowitego wynagrodzenia wszystkich pracowników banku wyniósł 1,99. Maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu Banku w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników w okresie rocznym może wynosić nie więcej niż 3.
8. Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym: dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR - nie wystąpiły.

XVIII. DŹWIGNIA FINANSOWA – ART. 451

1. **Dźwignia finansowa** - oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych – wielkość posiadanych przez instytucję aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku.

Wskaźnik dźwigni oblicza się jako miarę kapitału instytucji podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej tej instytucji i wyraża się jako wartość procentową. Wskaźnik dźwigni wyznacza się na koniec każdego kwartału kalendarzowego.

2. Wartość wskaźnika dźwigni na dzień 31.12.2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość
Fundusze własne – Kapitał Tier1	9 838
Instrumenty – Inne aktywa	117 529
Pozycje pozabilansowe	585
Wskaźnik dźwigni	8,33%

XIX. STOSOWANIE METODY IRB W ODNIESIENIU DO RYZYKA KREDYTOWEGO – ART. 452

Banku nie stosuje metod IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

XX. STOSOWANIE TECHNIK OGRANICZENIA RYZYKA KREDYTOWEGO – ART. 453

Bank stosuje następujące techniki ograniczania ryzyka kredytowego:

1. Pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków. Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z „Instrukcją prawnych form zabezpieczenia wierzytelności”.
2. Pomniejszanie wag ryzyka przypisywanych ekspozycjom kredytowym zabezpieczonym hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej w rachunku wymogów kapitałowych na podstawie Rozporządzenia 575/2013 UE.
3. Techniki redukcji ryzyka kredytowego – zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE.
4. W celu ograniczania skutków ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia. Przyjmowane zabezpieczenia powinny spełniać kryteria płynności, wartości oraz dostępu i możliwości ich kontroli, zgodnie z obowiązująca w Banku *Instrukcją prawnych form zabezpieczenia wierzytelności* oraz *Instrukcją monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Obszy*. Wartość przyjmowanych zabezpieczeń powinna zapewnić odpowiedni poziom wskaźnika LtV przez cały okres kredytowania.
6. Bank stale monitoruje zmiany na rynku typowych zabezpieczeń, przyjmowanych przez Bank, tj. rynku nieruchomości.
7. Bank preferuje zabezpieczenia zwrotności kredytów, które pozwalają na:
 - a) skuteczną egzekucję należności w przypadku braku spłaty kredytów,
 - b) pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych,
 - c) przypisanie niższych wag ryzyka ekspozycjom kredytowym w rachunku wymogu kapitałowego.

XXI. STOSOWANIE METOD ZAAWANSOWANEGO POMIARU W ODNIESIENIU DO RYZYKA OPERACYJNEGO

Bank nie stosuje metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

XXII. STOSOWANIE WEWNĘTRZNYCH MODELI POMIARU RYZYKA RYNKOWEGO

Bank nie stosuje wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń, a także informacje o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

System zarządzania ryzykiem

1. System zarządzania ryzykiem - to system funkcjonujący w ramach systemu zarządzania w Banku, który ma na celu uzyskanie w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym:
 - odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa, wyrażanego przez nieprzekraczanie przyjętego apetytu na ryzyko,
 - odpowiedniej rentowności działalności biznesowej.
2. Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.
3. W celu zapewnienia skutecznego ostrożnego zarządzania bankiem Zarząd:
 - opracowuje i wdraża odpowiednie środowisko zarządzania ryzykiem, obejmujące strukturę organizacyjną, narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem, system informacji zarządczej, a także odpowiednie zarządzanie kadrami,
 - kształtuje i dba o odpowiednią kulturę organizacyjną zorientowaną na efektywne zarządzanie ryzykiem,
 - opracowuje i wdraża formalnie przyjęty proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka.

Zasady i mechanizmy tworzące system zarządzania ryzykiem są opracowane i uchwalane przez Zarząd i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Banku w formie polityk i strategii.
4. Podstawowym dokumentem określającym sposób zarządzania ryzykiem w Banku jest „Ogólna strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Obszy”, przygotowana przez Zarząd i zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Banku, która określa:
 - zasady polityki Banku w zakresie ryzyka,
 - organizację i strukturę zarządzania ryzykiem,
 - profil ryzyka, aktualną i docelową strukturę ryzyka, apetyt/tolerancje na ryzyko,
 - zasady kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania ryzykiem.

Strategia jest zgodna z celami strategicznymi i ogólnymi zamierzeniami Banku zawartymi w „Strategii działania Banku Spółdzielczego w Obszy na lata 2022-2024”.
5. Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:
 - dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
 - stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki,
 - monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.
6. Bank zarządza rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi regulacjami zarządzania tymi rodzajami ryzyka.
7. Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach rocznych pod względem dostosowania ich do aktualnych przepisów prawa przy uwzględnieniu zmian w skali działalności Banku oraz zmian organizacyjnych; wnioski z przeglądu prezentowane są Zarządowi Banku oraz przekazywane do odpowiednich komórek organizacyjnych Banku, celem ewentualnego uaktualnienia zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.
8. W celu przeprowadzania procesów wymienionych w pkt. 5 realizowane są zadania, związane z analizą wartości podstawowych mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.

9. Bank stosuje metody identyfikowania i pomiaru ryzyka związanego z jego działalnością dostosowane do profilu, skali i złożoności występujących ryzyk. W przypadku wątpliwości w zakresie poziomu ryzyka stosuje się podejście z zachowaniem maksymalnego stopnia ostrożności.
10. Częstotliwość pomiaru ryzyka dostosowana jest do wielkości oraz charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku.
11. Metody lub systemy pomiaru ryzyka, a w szczególności ich założenia, są poddawane okresowej ocenie uwzględniającej testowanie i weryfikację historyczną.
12. Przegląd i aktualizacja metod lub systemów pomiaru ryzyka przeprowadzane są wraz z przeglądem procedur dotyczących zarządzania ryzykiem.

Limity ograniczające ryzyko

1. Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku.
2. Procedury wewnętrzne określają zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów oraz częstotliwość monitorowania ich przestrzegania i raportowania.
3. Poziom limitów wewnętrznych jest dostosowany do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku.
4. Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej.
5. Bank określa wysokość limitów (w zależności od rodzaju ryzyka lub charakteru limitu) w oparciu o następujące przesłanki:
 - 1) analizę historyczną stopnia wykorzystania limitu,
 - 2) apetyt na ryzyko określony przez Radę Nadzorczą,
 - 3) analizę wpływu zrealizowania się limitu w maksymalnej wysokości na sytuację finansową Banku,
 - 4) wysokość ryzyka, którym jest obciążona pozycja objęta limitem.
6. Bank ustalił i weryfikuje wewnętrzne limity zaangażowania według następujących kryteriów:
 - 1) koncentracja zaangażowania,
 - 2) forma zabezpieczeń,
 - 3) jednorodny instrument finansowy,
 - 4) indywidualne istotne zaangażowania.
7. Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych, dotyczących poszczególnych rodzajów ryzyka oraz ich wysokość, zatwierdza Zarząd Banku.

Proces zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też jednostkami organizacyjnymi Banku.

Komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku oraz w procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza;
- 2) Zarząd;
- 3) komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) odpowiedzialne za:
 - sprawozdawczość dla odbiorców zewnętrznych,
 - zarządzanie nadwyżką środków,
 - sprzedaż kredytów,
 - identyfikację i akceptację ryzyka kredytowego dla pojedynczych transakcji,
 - pomiar, monitorowanie i kontrolę poszczególnych rodzajów ryzyka bankowego.

Rada Nadzorcza:

- 1) sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, głównie poprzez zapoznawanie się z raportami i sprawozdaniami dotyczącymi oceny narażenia Banku na poszczególne rodzaje ryzyka i na ich podstawie dokonuje oceny stopnia efektywności i adekwatności zarządzania ryzykiem
- 2) zatwierdza Strategię działania Banku oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, obejmujące m.in. możliwy do zaakceptowania ogólny poziom ryzyka Banku;
- 3) zatwierdza procedury dotyczące procesów:
 - szacowania kapitału wewnętrznego,
 - planowania i zarządzania kapitałowego;
- 4) zatwierdza strukturę organizacyjną Banku, zawartą w Regulaminie organizacyjnym, dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
- 5) zatwierdza zasady polityki dotyczącej zmiennych składników wynagrodzeń;
- 6) sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności rozumianym jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, a także zatwierdza założenia polityki Banku w zakresie ryzyka braku zgodności, ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 7) sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze Strategią działania i planem finansowym Banku;
- 8) zapewnia wybór członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
- 9) ocenia, czy działania Zarządu w zakresie kontroli nad działalnością Banku są skuteczne i zgodne z polityką Rady Nadzorczej.

Zarząd:

- 1) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych strategii oraz procedur dotyczących identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka w zakresie:
 - a) systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności,
 - b) systemu kontroli wewnętrznej,
 - c) szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania i planowania kapitałowego,
 - d) dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego;
- 2) odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów;
- 3) odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu oceny adekwatności kapitałowej i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz nadzór nad jego efektywnością, wprowadzając w razie potrzeby niezbędne korekty i udoskonalenia;
- 4) wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
- 5) wprowadza podział zadań realizowanych w Banku, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka przez Bank;
- 6) zatwierdza limity wewnętrzne oraz ich wysokość dostosowaną do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku;
- 7) odpowiada za przejrzystość działań Banku, w szczególności za politykę informacyjną w zakresie działalności Banku, pozwalającą na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w zakresie zarządzania Bankiem, monitorowania stanu bezpieczeństwa działalności Banku i za ocenę sytuacji finansowej Banku;
- 8) zapewnia zgodność działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa;

- 9) zapewnienia, że Bank prowadzi politykę służącą zarządzaniu wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka w działalności Banku i posiada procedury w tym zakresie;
- 10) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki wynagrodzeń;
- 11) uwzględnia rezultaty badań prowadzonych przez komórkę audytu wewnętrznego oraz biegłych rewidentów przy podejmowaniu decyzji w ramach zarządzania Bankiem;
- 12) przekazuje Radzie Nadzorczej okresowe informacje przedstawiające w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny rodzaje i wielkość ryzyka w działalności Banku.

Prezes Zarządu – nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku. W zakresie swoich zadań związanych z nadzorem nad zarządzaniem ryzykiem istotnym Prezes Zarządu odpowiada za funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w obrębie całego Banku, w tym za funkcjonowanie systemu informacji zarządczej w zakresie ryzyka w całym Banku. Prezes Zarządu nadzoruje bezpośrednio, w ramach zarządzania ryzykiem istotnym działalność: stanowisko ds. analiz i ryzyk, stanowiska ds. monitoringu kredytów, komórki ds. zgodności i stanowisko ds. gospodarczych.

Stanowisko ds. analiz i ryzyk – stanowi element II linii obrony. Odpowiada za identyfikację czynników i źródeł ryzyka, przetwarzanie danych o ryzyku, pomiar, ocenę oraz cykliczne monitorowanie i raportowanie poziomu ryzyka, pomiar i ocenę adekwatności kapitałowej, przygotowywanie rekomendacji dla Zarządu Banku dotyczących akceptowalnego poziomu ryzyka, udział w opracowywaniu przepisów wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową. Stanowisko ds. analiz i ryzyk stosuje i monitoruje mechanizmy kontrolne ustanowione w ramach kontroli ryzyka, a także kontroluje przestrzeganie limitów wewnętrznych i zewnętrznych oraz przyjętego w Banku apetytu na ryzyko.

Stanowisko ds. monitoringu kredytów – jest odpowiedzialne za monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców, monitoring zabezpieczeń transakcji kredytowych oraz oceny ich wartości i adekwatności proponowanego zabezpieczenia transakcji obciążonej ryzykiem, w tym weryfikację oceny wartości oraz oceny wartości ryzyka przyjęcia na zabezpieczenie nieruchomości, przygotowanie propozycji klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz propozycji tworzenia i rozwiązywania rezerw celowych, zgodnie z nadanymi kompetencjami – stanowi II linii obrony.

Komórka ds. zgodności – stanowi II element linii obrony, ma za zadanie zapewnienie zgodności obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych dotyczących zarządzania poszczególnymi ryzykami z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi, identyfikowanie ryzyka braku zgodności w szczególności poprzez analizę przepisów prawa regulacji wewnętrznych Banku, standardów rynkowych. Ponadto: przeprowadzanie wewnętrznych postępowań wyjaśniających, monitorowanie i ocenę poziomu ryzyka braku zgodności po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka, w szczególności poprzez przeprowadzanie testów zgodności, sporządzanie i przedkładanie Radzie Nadzorczej oraz Zarządowi okresowych sprawozdań z zakresu ryzyka braku zgodności, audytu wewnętrznego, kontroli wewnętrznej instytucjonalnej sprawowanej przez Bank Zrzeszający.

Audyt wewnętrzny – realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, stanowi III element obrony. Ma za zadanie kontrolę i ocenę efektywności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywania regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem obowiązujących w Banku. Dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonowania systemu zarządzania, w tym ocenia zgodność działań wszystkich jednostek i komórek (w tym stanowiska ds. ryzyka i komórki ds. zgodności) z polityką Banku oraz innymi regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa.

Pozostałe komórki – stanowią element I linii obrony. Mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w formie wewnętrznych regulacji

i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowanie tych zdarzeń.

Informacja zarządcza dotycząca zarządzania ryzykiem

Podstawę monitorowania procesu zarządzania ryzykiem w Banku stanowi formalnie ustanowiony system informacji zarządczej.

System sprawozdawczości zarządczej dostarcza informacji na temat:

- 1) rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku,
- 2) profilu ryzyka,
- 3) stopnia wykorzystania limitów wewnętrznych,
- 4) wyników testów warunków skrajnych,
- 5) skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem.

Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku.

Zakres oraz szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji.

Rzetelność, dokładność oraz aktualność dostarczanych informacji zapewnia wprowadzony w Banku system kontroli wewnętrznej.

Szczegółowe zasady działania systemu informacji zarządczej reguluje w Banku Instrukcja sporządzania informacji zarządczej. Ponadto w regulacjach dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka bankowego został określony zakres informacji zarządczej z obszaru, którego dotyczy regulacja.

Informacja o systemie kontroli wewnętrznej

Organizacja systemu kontroli wewnętrznej oparta jest na modelu trzech linii obrony.

Pierwsza linia obrony to zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku i jest realizowana przez wszystkich pracowników operacyjnych Banku. Celem kontroli realizowanej na tym poziomie jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.

Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nim współpracujące i jego bezpośredniego przełożonego oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

Druga linia obrony to zarządzanie ryzykiem przez pracowników Banku specjalnie do tego powołanych jak Komórka do spraw zgodności, Komitet Audytu oraz Komitet Kredytowy.

Kontrola realizowana na drugim poziomie to czynności kontrolne realizowane przez specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne Banku, niezależne od zarządzania ryzykiem, kontroli wykonywanych na Poziomie I oraz z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych.

Kontrola na tym poziomie ma charakter ciągły i kompleksowy. Obejmuje ocenę skuteczności mechanizmów kontroli na pierwszym poziomie oraz ocenę prawidłowości realizacji funkcji zarządzania ryzykiem w działalności Banku.

W strukturach Banku działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność Komórki ds. zgodności.

Trzecia linia obrony to audyt wewnętrzny wykonywany w ramach Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Funkcja kontroli jest elementem kontroli wewnętrznej i obejmuje wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, tj.:

- 1) kontrola bieżąca sprawowana przez wszystkich pracowników Banku,

- 2) kontrola następną, sprawowana przez upoważnionych pracowników (Komórkę do spraw zgodności) oraz odpowiednie komórki Banku Zrzeszającego w ramach umowy o sprawowanie kontroli instytucjonalnej.

Na funkcję kontroli składają się:

- 1) mechanizmy kontrolne;
- 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych;
- 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności przez:

- 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej;
- 2) opis, w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów, o których mowa w pkt. 1, z procesami w działalności Banku, które zostały uznane za istotne, oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

Struktura systemu kontroli Banku obejmuje dwa poziomy kontroli:

- 1) pierwszy poziom - kontrole realizowane na poziomie operacyjnym np. kontrola przełożonego pracownika, kontrola na tzw. „drugą rękę, kontrole przewidziane w systemach informatycznych,
- 2) drugi poziom – kontrole realizowane przez komórkę do spraw zarządzania ryzykiem braku zgodności,

Informacja o polityce wynagrodzeń

W Banku obowiązuje, zatwierdzona przez Radę Nadzorczą „*Polityka wynagrodzeń*”. Reguluje ona zasady wynagradzania osób zajmujących stanowiska kierownicze, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku i obejmuje składniki stałe oraz składniki zmienne. W Banku są to członkowie Zarządu oraz Główny księgowy.

Składniki wynagrodzenia są tak ustalane, aby odpowiadały w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy, stopniowi odpowiedzialności i kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu, a także uwzględniały ilość i jakość świadczonej pracy, a także zapewniały prawidłowość realizacji przez członków Zarządu i członków Rady zadań wynikających z działalności Banku.

Celem polityki jest ugruntowanie skłonności kadry zarządzającej – poprzez zastosowane mechanizmy wynagradzania – do szczególnej dbałości o długoterminowe dobro Banku, do ochrony interesów klientów oraz unikania nadmiernej ekspozycji na ryzyko.

Wynagrodzenia osób objętych Polityką wynagrodzeń, w części zmiennej wynagrodzenia, są zależne od mierników ekonomicznych, tj.: jakości portfela kredytowego, realizacji planu finansowego, wskaźników dochodowości (ROA, ROE), łącznego wskaźnika kapitałowego, wskaźnika płynności oraz od oceny jakościowej pracy danej osoby.

Rada Nadzorcza na bieżąco monitoruje poziom ryzyka umożliwiającą zastosowanie zasad wynikających z Polityki wynagrodzeń.

Wynagrodzenia członków Zarządu wypłacane są zgodnie z zawartymi umowami, a przepisy „*Regulaminu wynagradzania*” są zgodne z przepisami prawa.

Rada Nadzorcza nadzoruje stosowanie polityki wynagrodzeń i corocznie ocenia prawidłowość jej stosowania.

Informacja o powołaniu komitetu ds. wynagrodzeń

W związku z faktem, iż Bank Spółdzielczy w Obszy nie spełnia warunków istotności zawartych w art. 4 ust. 1 pkt 35 ustawy Prawo bankowe, w Banku nie powołano komitetu do spraw wynagrodzeń.

**Informacje dotyczące zasad ładu wewnętrznego w banku zgodnie z Rekomendacją Z.
Zasady identyfikowania, zarządzania oraz zapobiegania ryzyku wynikającego z rzeczywistych oraz podejrzanych konfliktów interesów.**

Bank raz w roku ujawnia informacje na temat sposobu zarządzania istotnymi konfliktami interesów, zgodnie z wymaganiami Rekomendacji Z KNF (rekomendacja 13.6).

Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z Rekomendacji Z Bank określił zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania ryzyku wynikającemu z rzeczywistych oraz potencjalnych konfliktów interesów, a także zasady wyłączenia z procesu decyzyjnego członka organu zarządzającego/nadzorującego Banku, w przypadku konfliktu interesów lub możliwości jego zaistnienia.

W Banku została przyjęta przez Zarząd „Polityka przeciwdziałania i zarządzania konfliktem interesów w Banku Spółdzielczym w Obszy”, która określa zasady ograniczania konfliktu interesów, w tym zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania konfliktom interesów.

Zakres Polityki obejmuje:

1. wskazanie okoliczności, które stanowią konflikt interesów lub mogą powodować jego powstanie;
2. ustalenie zasad przeciwdziałania i zarządzania konfliktem interesów w przejrzysty i zrozumiały sposób;
3. wskazanie środków i procedur stosowanych przez Bank w celu zarządzania konfliktem interesów.

W Banku szczególnemu monitoringowi podlegają powiązania personalne osób pozostających w relacjach służbowych.

1. Powiązania personalne mogą wystąpić w relacjach pomiędzy:
 - a) członkami organów Banku;
 - b) członkami organów Banku a klientami Banku;
 - c) członkami organów Banku a członkami organów podmiotu ze Zrzeszenia BPS;
 - d) członkami organów Banku a innymi pracownikami Banku;
 - e) pracownikami Banku;
 - f) pracownikami Banku a klientami Banku..
2. Członkowie organu Banku oraz inni pracownicy Banku, na potrzeby zarządzania konfliktem interesów, zobowiązani są do ujawniania swoich powiązań personalnych z osobami, z którymi pozostają w relacjach służbowych.

Obowiązujące w Banku zasady zapobiegania konfliktowi interesów i zarządzania nim, zostały określone w szczególności w regulacjach wewnętrznych dotyczących:

- a) zapewnienia odpowiedniości członków organu Banku oraz pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku;
- b) zarządzania konfliktami interesów członków organu Banku;
- c) działania w najlepiej pojętym interesie klientów Banku w zakresie świadczenia usług inwestycyjnych i obrotu instrumentami finansowymi przez Bank;
- d) zasad etyki;
- e) dokonywania transakcji własnych przez pracowników Banku;
- f) przeciwdziałania i zarządzania konfliktami interesów w zakresie świadczenia usług inwestycyjnych i obrotu instrumentami finansowymi przez Bank;
- g) zawierania transakcji kredytowych z akcjonariuszami Banku oraz podmiotami powiązanymi z nimi kapitałowo lub organizacyjnie, osobami zatrudnionymi w Banku, podmiotami zależnymi od Banku oraz jednostkami zależnymi i stowarzyszonymi z Bankiem, a także zawierania transakcji kredytowych z członkami Zarządu albo Rady Nadzorczej Banku, osobami zajmującymi stanowiska kierownicze w Banku oraz podmiotami powiązanymi z nimi kapitałowo lub organizacyjnie;
- h) anonimowego zgłaszania przez pracowników naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych.

W Banku zostały określone standardy postępowania dla pracowników, przy wykonywaniu przez nich obowiązków służbowych, mające służyć zapobieganiu konfliktowi interesów, których pracownicy zobowiązani są przestrzegać.

Każdy pracownik Banku, niezależnie od zajmowanego stanowiska i zakresu odpowiedzialności, zobowiązany jest do ujawniania wszelkich okoliczności mogących skutkować lub skutkujących konfliktem interesów, a także do przeciwdziałania konfliktom interesów.

Informacja o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy – Prawo bankowe.

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku są objęci oceną w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, a także rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej oraz przez Radę Nadzorczą w zakresie członków Zarządu.

Ocena ma charakter uprzedni przed powołaniem oraz następczy w trakcie pełnienia funkcji. Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej, zgodnie z ustawą Prawo bankowe, nie pełnią funkcji członka zarządu oraz rady nadzorczej w innych podmiotach w liczbie ograniczonej przez art. 22aa ust 2 w powiązaniu z ust. 3 w/w ustawy.

Wszyscy członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej zgodnie z dokonaną w 2023 roku oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Obszy niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Informacji dotyczącej ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń i innych informacji podlegających ujawnieniu zgodnie z art. 431-455 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r., a także art. 111a ust. 4 ustawy Prawo bankowe według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są odpowiednie z punktu widzenia profilu ryzyka i strategii działania Banku.

1. Katarzyna Książek	<i>Prezes Zarządu</i>
.....
2. Andrzej Jeleń	<i>Wiceprezes Zarządu</i>
.....
3. Jarosław Kaczorowski	<i>Członek Zarządu</i>
..... |

Obsza, 25 lipca 2024 r.